

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

з дисципліни

“СТРАХОВІ ПОСЛУГИ”

(для бакалаврів, спеціалістів)

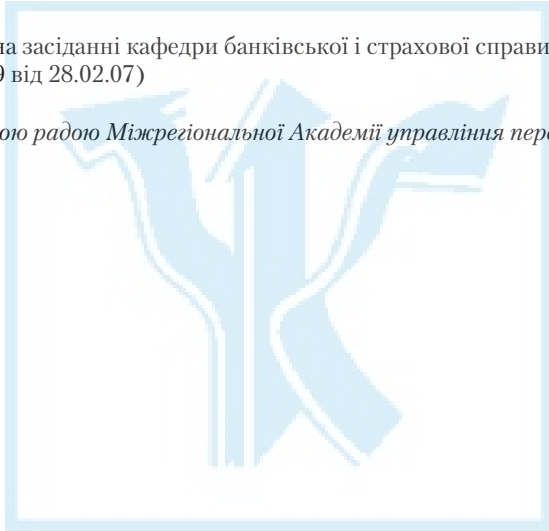
МАУП

Київ 2007

Підготовлено доцентом кафедри банківської і страхової справи МАУП
В. Д. Бігдашем

Затверджено на засіданні кафедри банківської і страхової справи
(протокол № 9 від 28.02.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Бігдаш В. Д. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Страхові послуги” (для бакалаврів, спеціалістів). – К.: МАУП, 2007. – 90 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, зміст дисципліни “Страхові послуги”, методичні матеріали до семінарських та практичних занять, методичне забезпечення самостійної роботи студентів і контролю знань, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2007

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна “Страхові послуги” входить, як обов’язкова дисципліна, до програм фахової підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації студентів і слухачів Міжрегіональної Академії управління персоналом за напрямом “Економіка і підприємництво” і за освітньо-кваліфікаційними рівнями “магістр”, “спеціаліст” і “бакалавр”.

Мета вивчення дисципліни — отримання студентами глибоких знань з питань теорії створення та практичного застосування конкретних механізмів надання страхових послуг юридичним і фізичним особам за умов ринкової економіки.

Завдання дисципліни:

1. Допомогти студентові вивчити механізм надання страхових послуг, сформуванати рівень знань, що дасть змогу використовувати можливості страхового захисту в роботі та особистому житті.

2. Встановити сутність, необхідність використання та можливості розширення асортименту страхових послуг з урахуванням ринкового попиту.

3. Поглиблено вивчити склад та особливості організації основних видів страхування життя, майнового страхування і страхування відповідальності.

4. Опанувати організацію процесу купівлі та продажу страхових послуг, методикау визначення їх ціни і встановлення згідно з нормами чинного законодавства взаємовідносин сторін договору страхування у вигляді прав та обов’язків.

Предмет дисципліни — відносини, що виникають при здійсненні конкретних видів страхування.

Дисципліна “Страхові послуги” складається з двох змістових модулів:

1. Теоретико-методичні засади надання страхових послуг. Види особистого страхування.

2. Теоретико-практичні аспекти здійснення страхування майна, фінансових ризиків та відповідальності.

Змістовий модуль “Теоретико-методичні засади надання страхових послуг. Види особистого страхування” — це система навчальних елементів, що поєднана за ознакою відповідності засвоєння студентом загальних теоретико-методичних засад надання послуг страховими компаніями та особливостей здійснення особистого страхування.

Змістовий модуль “Теоретико-практичні аспекти здійснення страхування майна, фінансових ризиків та відповідальності” — це система навчальних елементів, що поєднана за ознакою відповідності засвоєння студентом теоретико-практичних засад та конкретних процедур при здійсненні страхування майна, фінансових ризиків та відповідальності.

Міждисциплінарні зв’язки дисципліни

В основу дисципліни “Страхові послуги” покладено сучасні економічні теорії та концепції страхування, фінансового менеджменту і теорії економічних ризиків, світовий досвід з теорії та практики надання страхових послуг, розробки провідних вчених і працівників страхового бізнесу країн зі сталою ринковою економікою, що максимально адаптовані до реальних умов розвитку національної економіки, а також теоретичні і практичні досягнення методології надання страхових послуг на національному страховому ринку. Вивчення дисципліни “Страхові послуги” базується на знанні дисциплін “Макроекономіка”, “Мікроекономіка”, “Фінанси”, “Державне регулювання економікою”. Знання та вміння, що одержані при вивченні дисципліни “Страхові послуги”, використовуються для вивчення дисциплін “Соціальне страхування”, “Аналіз інвестиційних проєктів” та ін.

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття — форма навчального заняття, під час якого студенти детально вивчають окремі теоретичні положення навчальної дисципліни та набувають вмінь і навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно до сформульованих завдань.

Проведення практичного заняття, як правило, ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі — тестах для виявлення ступеня опанування студентами необхідних теоретичних положень, завданнях різної складності для розв’язання їх на занятті. Практичні заняття проводяться так:

1. Вступне слово викладача (мета заняття, основні проблеми, що розглядатимуться).
2. Коротке опитування.
3. Самостійне виконання завдань.
4. Аналіз типових помилок.

Під час практичних занять проводяться ділові ігри, тематика яких пов'язана з конкретними проблемами страхування або з прикладними питаннями здійснення страхового бізнесу, може містити завдання ситуаційного моделювання з актуальних проблем страхування та ін.

Підготовка до практичних занять потребує ґрунтовної теоретичної і практичної самостійної підготовки студента. При проведенні цих занять студенти можуть виконувати самостійну роботу як індивідуально, так і невеликими групами.

Семинарське заняття — форма навчального заняття, на якому відбувається обговорення попередньо визначених питань, до яких студенти готують тези виступів, реферати. Все це потребує певної самостійної роботи. На кожному семінарському занятті викладач оцінює виступи студентів, активність у дискусії, уміння формулювати та захищати свою позицію тощо.

Семинар є одним з основних видів практичних занять і ефективним засобом розвитку у студентів культури наукового мислення. Викладач у ході семінарського заняття може вирішувати такі завдання:

- повторення та закріплення знань;
- контроль знань;
- педагогічне спілкування, творча співпраця;
- узагальнення і оцінювання знань студентів.

Мета семінарів при вивченні дисципліни “Страхові послуги” — ознайомлення студентів з особливостями самостійної роботи з літературою, першоджерелами з дисципліни та методикою їх опрацювання, підготовка до написання рефератів, формування навичок участі у колективних заходах — навчальних прес-конференціях, круглих столах, дискусіях.

Реферат — форма роботи цікава і поліваріантна, її використання потребує значної попередньої роботи як студентів, так і викладачів. До того ж у ході самого заняття важливо створити умови, що стимулювали б процес творчості, дискусії.

Дискусія є однією з найпоширеніших форм семінарського заняття. Мета дискусії — виявити відмінності в розумінні питання і у творчій суперечці установити істину. Змістовна самостійна підготовка студента — накопичення необхідних знань з теми. Дискусія збагачує зміст уже відомого студентам матеріалу, допомагає його впорядкувати і закріпити.

Прес-конференція застосовується і виправдовує себе, як правило, тоді, коли йдеться про семінар, на якому розглядаються складні теоретичні проблеми, категорії та формування.

Особливості побудови семінару у такому випадку:

- група готує запитання із проблеми, хто підготував найбільшу їх кількість стає учасником прес-конференції;
- автори найцікавіших запитань займають місця за столом учасників і ставлять запитання групі.

Механізм проведення прес-конференцій достатньо традиційний. Важливо ввести обмеження в часі, оскільки буде втрачена динаміка і весь семінар “розвалиться”. Ця форма цікава для студентів, тут може виявитись їх самостійність і творчість, але коригуюча і оцінююча роль належать викладачеві.

У практиці викладання дисципліни “Страхові послуги” будуть застосовуватися поєднання таких видів семінарських занять:

- семінар запитань і відповідей;
- семінар – розгорнута бесіда, що передбачає ґрунтовну підготовку студентів з питань;
- семінар, що передбачає усні відповіді студентів з наступним їх обговоренням;
- семінар – дискусія за принципом “круглий стіл”, “презентація”;
- семінар, що передбачає обговорення письмових рефератів студентів та їх оцінювання;
- семінар – конференція, робота з малими групами;
- семінар – розв’язання проблемних завдань, конкретних ситуацій;
- семінар – прес-конференція;
- семінар – “мозкова атака”.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Страхова послуга й особливості її реалізації

1. Страхова послуга як специфічний товар. Ознаки, що характеризують страхову послугу.
2. Служба маркетингу страхової компанії та її функції. Вивчення і формування попиту на страхові послуги.
3. Продаж страхових послуг через посередників: переваги і недоліки. Права й обов’язки страхових посередників. Вимоги законодавства України до страхових посередників.

4. Види страхової реклами і вимоги до неї.
5. Контроль з боку держави за реалізацією страхових послуг.

Література [1–5; 7–14; 16; 28–30; 32–35;
39–47; 50–56; 61; 62; 70]

Тема 2. Порядок укладання та ведення страхової угоди

1. Основні етапи укладання договору страхування.
2. Заява про страхування і форма її подання.
3. Андеррайтинг і його основні етапи.
4. Страховий поліс як форма договору страхування: його форма, зміст і структура. Страхове свідоцтво, страховий сертифікат і їх особливості.
5. Дії страховика при настанні страхового випадку. Розслідування характеру і розмірів збитків. Укладання страхового акта. Виплата страхового відшкодування або страхової суми (страхового забезпечення).

Література [1–5; 7–16; 28–30; 32–35;
39–47; 50–56; 61; 62; 70]

Тема 3. Страхування життя та пенсій

1. Особливості здійснення страхування життя і пенсій в Україні.
2. Порядок визначення і сплати страхових внесків при страхуванні життя (страхуванні капіталу). Робота страхової компанії з визначення страхових і викупних сум, порядок їх виплати страхувальнику, спадкоємцям або визначеним для цього особам.
3. Страхування ренти (пенсійне страхування) індивідуального типу і на принципі взаємності.

Література [1–2; 6–13; 16–18; 25–30;
39–47; 50–52; 59; 61–68; 70]

Тема 4. Страхування від нещасних випадків

1. Форми й види страхування від нещасних випадків.
2. Умови основних видів державного особистого страхування від нещасних випадків в Україні і особливості їх здійснення.
3. Обов'язкове особисте страхування пасажирів і водіїв від нещасних випадків на транспорті.

Література [1–2; 6–13; 16–18; 37;
39–47; 50–52; 57; 59; 61–68; 70]

Тема 5. Медичне страхування

1. Суб'єкти медичного страхування і відносини між ними.
2. Добровільне медичне страхування. Договір страхування. Обсяг відповідальності страховика. Строк страхування. Страхова сума. Страхова премія. Права й обов'язки сторін страхових відносин. Організація роботи страхової компанії при настанні страхового випадку. Порядок виплати страхового забезпечення.
3. Медичне страхування громадян, які виїждять за кордон. Умови і особливості укладання договору страхування.

Література [1–2; 6–13; 16–18; 20; 25–35;
37; 39–47; 61–68; 70]

Тема 6. Страхування підприємницьких ризиків

1. Форми й види страхування підприємницьких ризиків.
2. Страхування майна підприємців від вогню та інших ризиків. Обсяг відповідальності; об'єкти страхування, їх оцінка; винятки і застереження; строк дії договору. Страхова сума, страховий тариф. Оцінка збитку. Страхове відшкодування і його виплата.
3. Страхування від перерв у підприємницькій діяльності.
4. Страхування надавача послуг, виконавця робіт, продавця товарів за якість послуг, що надаються; робіт, що виконуються; товарів, що продаються. Особливості укладання договору страхування.
5. Страхування працівників від нещасних випадків та на випадок захворювання за рахунок коштів підприємця.

Література [6–13; 16–17; 24–30; 33–35;
39–47; 50–52; 61–62; 66–71]

Тема 7. Сільськогосподарське страхування

1. Форми й види сільськогосподарського страхування.
2. Страхування врожаїв сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Характеристика страхових випадків. Визначення вартості врожаю, обчислення й порядок сплати страхових премій. Організація роботи страхової компанії з визначення збитків і страхового відшкодування. Визначення факту й причин загибелі (пошкодження) врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Оцінка збитків при загибелі

(пошкодженні) врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Страхове відшкодування.

3. Страхування сільськогосподарських тварин.
4. Страхування майна сільськогосподарських підприємств.

Література [6–13; 16–17; 24–30; 33–35; 37–47; 50–52; 59; 66–71]

Тема 8. Страхування технічних ризиків

1. Класифікація видів страхування технічних ризиків.
2. Страхування будівельно-монтажних ризиків. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Строк дії договору. Страхова сума. Страховий тариф. Оцінка збитку. Виплата страхового відшкодування.
3. Умови страхування машин і агрегатів від поломок.
4. Умови страхування електронної техніки та комп'ютерних баз даних.
5. Умови страхування післяпускових гарантійних зобов'язань.

Література [1–2; 6–13; 33–37; 39–47; 50–52; 59; 61–62; 66–71]

Тема 9. Страхування кредитних і фінансових ризиків

1. Класифікація видів страхування у фінансово-кредитній сфері.
2. Умови і особливості делькредерного страхування на прикладі страхування товарних кредитів. Об'єкт страхування. Обсяг страхової відповідальності. Страхова сума. Строк страхування. Страховий тариф. Визначення збитків. Страхове відшкодування і особливості його виплати.
3. Страхування відповідальності позичальника за неповернення кредиту. Об'єкт страхування. Обсяг страхової відповідальності. Страхова сума. Строк страхування. Страховий тариф. Визначення збитків. Страхове відшкодування і особливості його виплати.
4. Страхування фінансового кредиту. Портфельне страхування кредитів.
5. Умови страхування ризику неотримання прибутку (доходу).

Література [1–2; 6–15; 17; 18; 20; 23–31; 36–38; 42; 47; 50–53; 59; 61–62; 67–72]

Тема 10. Автотранспортне страхування

1. Класифікація видів страхування автотранспортних ризиків.
2. Майнове страхування засобів автотранспорту. Обсяг страхової відповідальності. Страхова сума. Страховий тариф. Період страхування. Франшиза. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.
3. Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів. Обсяг страхової відповідальності. Оцінка збитків.
4. Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції. Права і обов'язки членів МТС Б.
5. Міжнародна система “Зелена картка”.
6. Страхування вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом. Обсяг страхової відповідальності. Страхова сума. Страховий тариф. Визначення й порядок відшкодування збитків.
7. Страхування відповідальності автоперевізника за вантаж. Норми законодавства України та міжнародних конвенцій. Обсяг страхової суми. Страховий тариф. Порядок відшкодування збитків.
8. Страхування від нещасних випадків на автомобільному транспорті. Обсяг відповідальності. Страхова сума. Страховий тариф.

Література [1–2; 6–13; 16–17; 21–30; 32–35; 37; 39–45; 50–52; 59; 61–62; 66–68]

Тема 11. Морське страхування

1. Визначення договору морського страхування в Кодексі торговельного мореплавання.
2. Страхування морських суден. Класифікація суден за категоріями ризику. Страхова сума. Страховий тариф. Оцінка збитків. Страхове відшкодування і особливості його виплати.
3. Страхування відповідальності власників суден перед третіми особами. Обсяг відповідальності. Винятки. Страхова сума. Страховий тариф. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.
4. Умови страхування вантажів, що перевозяться морським транспортом.
5. Умови Кодексу торговельного мореплавання, Правил Гааги — Вісбі і особливості їх застосування при страхуванні відповідальності морського перевізника за вантаж.

6. Умови страхування від нещасних випадків на морському транспорті: членів судової команди, пасажирів. Форми і особливості страхування.

Література [1–2; 6–13; 16–17; 21–30; 32–35; 37; 39–45; 61–62; 66–68]

Тема 12. Авіаційне страхування

1. Суб'єкти і об'єкти при авіаційному страхуванні.
2. Майнове страхування повітряних суден. Форми страхування. Об'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Страхова сума. Страховий тариф. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхова відшкодування.
3. Умови страхування відповідальності власників повітряних суден.
4. Умови страхування вантажів, що перевозяться авіаційним транспортом.
5. Норми Закону “Про транспорт” та Повітряного кодексу України. Варшавська, Гаазька і Гвадалахарська конвенції та їх застосування при страхуванні відповідальності авіаперевізника за вантаж.
6. Страхування від нещасних випадків на повітряному транспорті. Форми страхування. Обсяг відповідальності. Страхова сума. Страховий тариф. Особливості виплати страхового забезпечення.

Література [6–13; 16–17; 32–35; 37; 39–45; 50–52; 59; 61–62; 66–68]

Тема 13. Страхування майна і відповідальності громадян

1. Класифікація видів страхових послуг для страхування майна і відповідальності громадян.
2. Страхування будівель і споруд, що належать громадянам. Обсяг страхової відповідальності. Страхова оцінка будівель і споруд.
3. Страхування тварин у господарствах громадян.
4. Страхування професійної та інших видів відповідальності громадян.

Література [6–13; 16–17; 21–30; 32–35; 37; 59; 60–62; 66–68]

ТЕСТИ ДЛЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тест 1

з дисципліни “Страхові послуги” (Страхова послуга, договір страхування)

1. Страховий продукт – це:

- 1) страховий поліс;
- 2) процес укладання договору страхування;
- 3) комплекс цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів страхувальників згідно з договором страхування в разі настання страхових випадків;
- 4) боргове зобов'язання страховика;
- 5) виплата страхового відшкодування.

2. При укладенні договору страхування виконується:

- 1) андеррайтинг та аквізиція;
- 2) розрахунок страхового відшкодування;
- 3) оцінка об'єкта страхування та розрахунок страхової премії;
- 4) запровадження суброгації;
- 5) встановлення розміру та виду франшизи.

3. Суброгація запроваджується:

- 1) на кожному етапі процесу страхування;
- 2) після настання страхового випадку за договором майнового страхування при наявності особи, винної в завданні збитку;
- 3) під час розрахунку розміру страхового відшкодування за договором страхування відповідальності;
- 4) під час укладання страхового договору;
- 5) після сплати страхового відшкодування страховиком за договором майнового страхування.

4. Основні фактори вибору страховика при купівлі однакових страхових продуктів такі:

- 1) страховий тариф, страхова сума, термін дії договору;
- 2) страховий тариф, якість страхового продукту, довіра до страховика (до торгової марки) та наявність з ним особистих контактів;
- 3) страховий тариф, ризику, франшиза;
- 4) зобов'язання сторін, ризику, розмір страхових резервів;
- 5) якість страхового продукту, тариф, додатковий сервіс від страховика.

5. *Форми страхування:*

- 1) добровільне і обов'язкове;
- 2) життя і загальне;
- 3) особисте, майнове, відповідальності;
- 4) перестраховання, співстраховання, фронтуюче страхування;
- 5) іноземне (міжнародне), зовнішньоекономічне та внутрішнє (національне).

6. *Українським законодавством визначено такі види страхування:*

- 1) добровільне і обов'язкове;
- 2) страхування життя (накопичувальне) і загальне (ризикове) страхування;
- 3) страхування особисте, майнове, відповідальності;
- 4) міжнародне, зовнішньоекономічне та внутрішнє (національне);
- 5) перестраховання, співстраховання та первісне страхування.

7. *Державне обов'язкове страхування означає, що:*

- 1) джерелом сплати страхових платежів страховику є бюджет і при неплатоспроможності такого страховика держава гарантує виконання зобов'язань перед страхувальниками;
- 2) джерелом сплати страхових платежів страховику є власні кошти страхувальника за законом;
- 3) Кабінет Міністрів України встановлює порядок та правила його проведення і форми типового договору;
- 4) Кабінет Міністрів України встановлює розміри страхових сум та максимальні розміри страхових тарифів або методику актуарних розрахунків;
- 5) Кабінет Міністрів України встановлює особливі умови ліцензування.

8. *Об'єкт страхування – це:*

- 1) майно, життя, здоров'я, працездатність, пенсія і відповідальність особи;
- 2) страховий інтерес фізичної або юридичної особи, що не суперечить законодавству;
- 3) майновий інтерес, пов'язаний із володінням, розпорядженням або користуванням майном;
- 4) майновий інтерес пов'язаний з відповідальністю конкретної особи за шкоду, що може бути завдана внаслідок діяльності цієї особи іншим особам, їхньому майну або їхнім правам.

9. Страховий брокер – це:

- 1) посередник у страхуванні та перестрахованні, який здійснює винятковий вид діяльності;
- 2) посередник у страхуванні та перестрахованні, що може консультувати, надавати експертно-інформаційні послуги, проводити роботу, пов'язану з підготовкою, укладанням та виконанням (супроводом) договорів страхування (перестраховання), врегулювання збитків, одержанням та перерахуванням страхових платежів, страхових виплат та страхових відшкодувань за угодою відповідно із страхувальником або перестраховальником;
- 3) юридична особа або громадянин, які зареєстровані у встановленому порядку як суб'єкти підприємницької діяльності та здійснюють за винагороду посередницьку діяльність у страхуванні від свого імені на підставі брокерської угоди з особою, яка має потребу стати страхувальником;
- 4) громадянин, який зареєстрований у встановленому порядку як суб'єкт підприємницької діяльності, не має права отримувати та перераховувати страхові платежі, страхові виплати та виплати страхового відшкодування;
- 5) громадянин, який зареєстрований у встановленому порядку як суб'єкт підприємницької діяльності, і може отримувати та перераховувати страхові платежі, страхові виплати та виплати страхового відшкодування.

10. Страховий агент виконує такі основні функції:

- 1) це громадянин або юридична особа, які діють від імені та за дорученням страховика і виконують частину його страхової діяльності;
- 2) укладає договори страхування, одержує страхові платежі;
- 3) виконує роботи, пов'язані із здійсненням страхових виплат та страхових відшкодувань;
- 4) є представником страхувальника і діє в його інтересах за винагороду на підставі договору доручення із страхувальником;
- 5) є представником страховика і діє в його інтересах за винагороду на підставі договору доручення із страховиком.

11. На страховому ринку України дозволяється застосовувати:

- 1) комбіновані правила і комбіновані договори страхування;
- 2) комбіновані правила страхування;

- 3) комбіновані договори страхування;
- 4) правила і договори з окремих видів страхування без їх комбінації між собою.

12. Ціноутворення страхової послуги провадиться на основі таких компонент:

- 1) коштів, необхідних для формування необхідного обсягу страхового фонду;
- 2) витрат на розробку, просування і реалізацію конкретних страхових послуг;
- 3) коштів, необхідних для проведення попереджувальних заходів для цієї страхової послуги;
- 4) нормативу прибутку страховика у структурі страхової премії з цього виду страхової послуги;
- 5) коштів, необхідних для виплати запланованого обсягу дивідендів засновникам.

13. Процедура укладання договору страхування передбачає:

- 1) подання заяви страховику від страхувальника;
- 2) визначення страховиком страхових ризиків;
- 3) встановлення об'єкта страхування та його страхової вартості;
- 4) наявність письмової згоди вигодонабувача на внесення його до договору страхування;
- 5) наявність письмової згоди застрахованої особи на укладання договору страхування.

14. Продаж типових особистих страховок переважно повинен здійснюватися:

- 1) через страхових брокерів;
- 2) через страхових агентів і працівників страхової компанії;
- 3) через банківську, туристичну й іншу системи продажів товарів і послуг;
- 4) друге і третє разом.

15. Складні страхові ризики повинні страхуватися за допомогою:

- 1) страхових агентів;
- 2) фінансових страхових консультантів;
- 3) страхових брокерів;
- 4) тільки штатних працівників страхової компанії.

Тест 2
з дисципліни “Страхові послуги”
(Особисте страхування життя)

1. До страхування життя не належать такі види особистого страхування:

- 1) пенсійне страхування;
- 2) страхування здоров'я;
- 3) страхування до повноліття;
- 4) страхування до вступу в шлюб.

2. Страхова сума за договором змішаного страхування життя не виплачується у випадку:

- 1) смерті страхувальника від злоякісного захворювання після одного року від початку дії договору;
- 2) у випадку самогубства страхувальника або скоєння ним протиправних дій;
- 3) смерті страхувальника від серцево-судинного захворювання після одного року від початку дії договору страхування;
- 4) перше, друге і третє разом.

3. Функція страхування капіталу характерна для таких видів страхування:

- 1) безперервне страхування здоров'я;
- 2) страхування дітей від нещасних випадків;
- 3) змішане страхування життя;
- 4) пенсійне страхування.

4. Функція страхування ренти здійснюється при:

- 1) медичному страхуванні;
- 2) пенсійному страхуванні;
- 3) страхуванні дітей до повноліття;
- 4) страхуванні життя на випадок смерті.

5. Виплата страхової суми при змішаному страхуванні життя з ризиком смерті здійснюється:

- 1) при народженні дитини у застрахованої особи;
- 2) після вступу застрахованої особи в шлюб;
- 3) при дожитті застрахованої особи до закінчення строку страхування.

6. Таблиця смертності складається на основі:

- 1) показників статистичного обліку населення у країні;
- 2) статистичних матеріалів страховика;
- 3) статистичних матеріалів інших страховиків країни;
- 4) перше, друге і третє разом;

7. Договір страхування життя дитини з податковою пільгою для страховика в Україні необхідно укласти:

- 1) на 10 і більше років безперервно;
- 2) на 5 і більше років безперервно;
- 3) на 3 і більше років безперервно.

8. Страхова сума при добровільному страхуванні життя визначається:

- 1) страховиком;
- 2) страхувальником;
- 3) застрахованою особою;
- 4) за домовленістю між страховиком та страхувальником (застрахованою особою) згідно з умовами страховика.

9. Після закінчення договору страхування життя застрахована особа одержує:

- 1) страхову суму;
- 2) викупну суму;
- 3) страхове відшкодування.

10. Страхування життя є:

- 1) ризиковим;
- 2) накопичувальним;
- 3) перше і друге разом.

11. Договір змішаного страхування життя укладається на випадок:

- 1) дожиття до закінчення строку дії договору страхування;
- 2) смерті протягом строку дії договору страхування;
- 3) перше і друге разом.

12. Договір змішаного страхування життя в Україні можна укласти:

- 1) на 1, 3, 5, 10, 15 років;
- 2) 5, 10, 15, 20 років;
- 3) 3, 5, 10 і більше років.

13. При укладанні договору страхування дітей, страхувальниками є:

- 1) лише батьки;
- 2) батьки та інші родичі дитини;
- 3) будь-яка особа.

14. Договір страхування до вступу в зареєстрований шлюб передбачає виплату:

- 1) при дожитті застрахованого до закінчення строку страхування і вступу в зареєстрований шлюб;
- 2) при дожитті застрахованого до закінчення строку страхування;
- 3) у випадку смерті внаслідок нещасного випадку під час строку дії договору страхування;
- 4) при дожитті застрахованого до 21 року;
- 5) у всіх перелічених випадках.

15. При укладанні договору довічного страхування враховується:

- 1) вік страхувальника;
- 2) вік не має значення;
- 3) стан здоров'я застрахованого.

16. Страхова сума за типовим договором довічного страхування (без розширення страхового захисту) виплачується:

- 1) при дожитті до закінчення строку страхування;
- 2) при настанні смерті;
- 3) при тимчасовій втраті загальної працездатності внаслідок нещасного випадку;
- 4) при постійній втраті загальної працездатності внаслідок нещасного випадку.

17. При укладанні договору добровільного страхування додаткової пенсії враховується щодо страхувальника:

- 1) стан здоров'я;
- 2) вік;
- 3) стаж роботи.

18. За договорами страхування життя страхова сума не може бути виплачена, якщо мають місце:

- 1) порушення страхувальником громадського порядку;
- 2) протиправні дії страхувальника, що призвели до його смерті;
- 3) самогубство.

19. Випутна сума – це:

- 1) частина резерву внесків на день припинення страхувальником сплати внесків, що підлягає виплаті йому за договорами страхування життя у разі припинення дії договору;
- 2) реальні витрати страхувальника;
- 3) вірогідність витрат страхувальника;
- 4) сума, на яку укладається договір страхування, а також конкретний розмір грошових коштів, який повинен сплатити страховик страхувальнику при настанні страхової події.

20. Дієздатність для фізичної особи:

- 1) виникає з досягненням повноліття;
- 2) виникає, коли громадянин може здійснювати самостійно різні угоди і нести майнову відповідальність за свої протиправні дії;
- 3) це властивість своїми діями набувати права і породжувати для себе юридичні обов'язки;
- 4) припиняється і суд має право визнати його недієздатним з встановленням над ним опіки, якщо громадянин внаслідок душевних хвороб або слабкості розуму не може усвідомлювати значення своїх дій чи керувати ними;
- 5) усе перелічене.

21. Таблиця смертності – це:

- 1) упорядкований ряд взаємопов'язаних величин, що засвідчують зменшення з віком внаслідок смертності деякої сукупності тих, хто народився;
- 2) система вікових показників, які вимірюють частоту смертних випадків в різні періоди життя, частки тих, хто доживає до кожного віку, тривалість життя тощо;
- 3) основа для розрахунку тарифних ставок за договорами довгострокового страхування життя;
- 4) усі перелічені випадки.

Тест 3

з дисципліни “Страхові послуги”

**(Особисте страхування від нещасних випадків,
медичне страхування та страхування здоров'я
на випадок хвороби)**

1. При страхуванні від нещасних випадків:

- 1) при закінченні договору страхування без страхового випадку страхова сума не виплачується, премія не повертається;

- 2) при закінченні терміну страхування сплачена премія повертається частково;
- 3) у разі настання нещасного випадку договір страхування припиняє свою дію незалежно від виплаченої суми;
- 4) після настання нещасного випадку договір страхування припиняє свою дію, якщо обсяг виплати більше встановленого ліміту;
- 5) друге і третє разом;
- 6) перше і четверте разом.

2. Страховим випадком при страхуванні громадян від нещасних випадків є:

- 1) смерть або непрацездатність застрахованої особи з будь-якої причини;
- 2) смерть або непрацездатність застрахованої особи тільки внаслідок обумовлених ризиків нещасного випадку;
- 3) захворювання застрахованої особи внаслідок ризиків нещасного випадку;
- 4) дожиття застрахованої особи до закінчення строку дії договору страхування;
- 5) друге і третє разом.

3. На визначення належності застрахованої особи до певної групи ризиків при страхуванні від нещасних випадків впливає:

- 1) ступінь ризику професії застрахованої особи;
- 2) вік застрахованої особи;
- 3) умови життя та соціальне оточення застрахованої особи;
- 4) стан здоров'я застрахованої особи;
- 5) усе перелічене;
- 6) перше, друге і третє разом.

4. Розмір тарифної ставки при страхуванні від нещасних випадків залежить від:

- 1) групи ризиків;
- 2) групи ризиків і терміну страхування;
- 3) віку застрахованої особи;
- 4) перше і третє разом.

5. Не можуть бути застрахованими від нещасних випадків такі категорії населення:

- 1) інваліди першої та другої груп, хворі на тяжкі нервові та психічні захворювання, СНІД, неідедатні особи;

- 2) особи похилого віку та пенсіонери;
- 3) громадяни інших країн;
- 4) перше і друге разом.

6. Виплати страхових сум з обов'язкового страхування від нещасних випадків сплачуються у такий термін:

- 1) не більше трьох календарних діб, починаючи з дати настання страхового випадку;
- 2) не більше семи календарних діб, починаючи з дати одержання страховиком всіх необхідних документів;
- 3) визначається чинним законодавством;
- 4) визначається в правилах, розроблених страховиком і погоджених з уповноваженим органом.

7. Страховими випадками з обов'язкового особистого страхування на транспорті є:

- 1) одержання пасажиром (водієм) травми внаслідок нещасного випадку;
- 2) загибель або смерть внаслідок нещасного випадку на транспорті пасажиром (водія);
- 3) втрата працездатності пасажиром (водієм) внаслідок нещасного випадку на транспорті;
- 4) друге і третє разом.

8. Страхова компанія виплачує повну страхову суму за договором страхування від нещасних випадків, якщо:

- 1) має місце смерть застрахованого внаслідок нещасного випадку;
- 2) застрахований одержав другу групу інвалідності;
- 3) застрахований дожив до закінчення строку дії договору страхування.

9. Об'єктом страхування від нещасних випадків є:

- 1) майнові інтереси страхувальника, що не суперечать законодавству України, пов'язані зі зниженням доходу і (або) додатковими витратами у зв'язку з втратою працездатності застрахованим або його смертю внаслідок нещасного випадку;
- 2) майнові інтереси страхувальника, що не суперечать законодавству України, пов'язані зі зниженням доходу і (або) додатковими витратами у зв'язку з захворюванням застрахованого внаслідок нещасного випадку;
- 3) перше і друге разом.

10. Непрацездатність (тимчасова, повна) характеризується наступними чинниками:

- 1) неможливістю продовжувати застрахованим свою професійну діяльність внаслідок травми, медичного захворювання (допологова та післяпологова відпустка тощо) і спеціальних протипоказань (карантин, догляд за хворим членом сім'ї тощо);
- 2) неможливість виконувати роботу протягом незначного проміжку часу внаслідок погіршення стану здоров'я, що обумовлюється діючим законодавством і визначається лікарем, висновок якого контролюється завідуючим відділенням і лікарсько-консультативною комісією;
- 3) настає стан людини, яка внаслідок травми або захворювання не може і не повинна виконувати роботу та потребує спеціального режиму;
- 4) друге і третє разом.

11. Суб'єктами договору медичного страхування є:

- 1) страховик, страхувальник;
- 2) страховик, страхувальник, застрахована особа;
- 3) страховик, страхувальник, лікувально-профілактичний заклад;
- 4) страховик, страхувальник, застрахована особа, лікувально-профілактичний заклад.

12. При страхуванні здоров'я на випадок хвороби страховим випадком є:

- 1) звернення застрахованої особи за наданням медичної послуги;
- 2) захворювання застрахованої особи наперед визначеною хворобою;
- 3) травма, опік, отруєння застрахованої особи;
- 4) перше, друге і третє разом.

13. При страхуванні здоров'я (безперервному, на випадок хвороби) програма страхування обирається:

- 1) страховиком;
- 2) страхувальником;
- 3) застрахованою особою;
- 4) перше або друге відповідно до умов, визначених у договорі страхування;
- 5) друге або третє відповідно до умов, визначених у договорі страхування.

14. При страхуванні здоров'я на випадок хвороби страхові внески залежать від:

- 1) переліку хвороб;
- 2) страхової суми;
- 3) строку страхування;
- 4) перше, друге і третє разом.

15. При страхуванні здоров'я на випадок хвороби відшкодовується:

- 1) повна вартість наданих застрахованому медичних послуг;
- 2) встановлена в договорі сума залежно від виду хвороби;
- 3) вартість послуг з медичної реабілітації застрахованої особи.
- 4) вартість профілактичних медичних послуг.

16. При страхуванні здоров'я на випадок хвороби виплата страхової суми може здійснюватись:

- 1) застрахованій особі;
- 2) в лікувально-профілактичний заклад за наявності письмової заяви застрахованої особи;
- 3) визначеному в договорі отримувачу належної страхової суми;
- 4) перше, друге або третє відповідно до умов, визначених у договорі страхування.

17. Обов'язкове медичне страхування передбачає надання страхового захисту громадянам:

- 1) з урахуванням їх доходу;
- 2) з урахуванням їх віку;
- 3) без урахування доходу і віку.

18. Для того щоб займатися наданням послуг у системі обов'язкового медичного страхування, лікувально-профілактична установа повинна:

- 1) мати ліцензію;
- 2) пройти акредитацію;
- 3) одночасно перше і друге.

19. Страхова медична компанія повинна:

- 1) укласти договір про співробітництво з лікувально-профілактичною установою;
- 2) контролювати якість медичних послуг, наданих лікувально-профілактичною установою застрахованим;
- 3) укладати договори із страховальниками;
- 4) перше, друге і третє разом;
- 5) друге і третє разом.

20. Добровільна форма медичного страхування потрібна:

- 1) тільки для заможних людей;
- 2) для повнішого задоволення потреб страхувальників;
- 3) як альтернатива обов'язковому страхуванню.

21. Добровільне медичне страхування базується на залученні коштів:

- 1) підприємств, установ;
- 2) населення;
- 3) держави;
- 4) перше і друге разом;
- 5) перше, друге і третє разом.

22. Страхувальнику в системі обов'язкового медичного страхування надається право:

- 1) укласти договір тільки з однією страховою медичною компанією;
- 2) укласти договори з кількома страховими медичними компаніями;
- 3) за своїм бажанням змінити страхову медичну компанію на іншу.

Тест 5
з дисципліни “Страхові послуги”
(Страховання підприємницьких ризиків)

1. Підприємець незаперечно має законний страховий інтерес і може стати страхувальником нерухомості, якщо:

- 1) він орендує будинок з прибудовами до нього та гаражем для здійснення підприємництва;
- 2) він є власником нерухомості, яку хоче застрахувати, у вигляді приватної майстерні, та має право брати гроші з клієнтів за свої послуги, що надаються його майстернею;
- 3) орендатор нерухомості – виробничого приміщення для отримання додаткового прибутку передає підприємцю частину цього приміщення в суборенду, а останній хоче цю частину застрахувати;
- 4) він продає або дарує власну нерухомість, де розміщено його власний бізнес, іншій особі.

2. Полісом страхування від крадіжки насамперед відшкодовуються збитки, завдані:

- 1) злодієм, який скоїв крадіжку шляхом проникнення в приміщення з застосуванням сили;
- 2) злодієм, який скоїв крадіжку шляхом проникнення в приміщення без застосування сили;
- 3) тільки внаслідок крадіжки коштовностей з сейфу;
- 4) тільки внаслідок крадіжки готівкових грошей з банківського сейфу;
- 5) внаслідок розкрадання майна після землетрусу, що зруйнував приміщення фірми.

3. Згідно з типовими умовами страхування не приймається на страхування таке майно:

- 1) грошові кошти (готівка);
- 2) готова продукція, інвентар, сировина, матеріали на складі;
- 3) деревина під час сплаву;
- 4) основні засоби підприємства;

4. Страховик відмовить страхувальнику у відшкодуванні збитків, якщо:

- 1) збитки завдані вогнем, який виник з провини будівельників (дефекти електропроводки);
- 2) майно викрадено невідомими особами, а довідки правоохоронних органів немає;
- 3) товари та матеріали знищені аварією тепломережі (залиття гарячою водою);
- 4) знищене майно одержане страхувальником за договором майнового найму від іншої особи.

5. Яку суму становить страхове відшкодування відповідно до системи першого ризику за втрачене внаслідок стихійного лиха майно вартістю 250 тис. грн, якщо в договір страхування було включено майно вартістю 800 тис. грн, а страхова сума становила 400 тис. грн:

- 1) 250 тис. грн;
- 2) 125 тис. грн;
- 3) 400 тис. грн;
- 4) 800 тис. грн.

6. Майно вартістю 280 тис. грн застраховано за пропорційною системою на 140 тис. грн. Безумовна франшиза 10 %. Збиток – 60 тис. грн. Яку суму страхового відшкодування буде виплачено:

- 1) 32 тис. грн;
- 2) 46 тис. грн;
- 3) 16 тис. грн;
- 4) 23 тис. грн.

7. Обладнання застраховане за системою відновлювальної вартості. Страхова сума 25 тис. грн. Страхова (реальна) вартість обладнання 40 тис. грн. Безумовна франшиза 10 %. Сума витрат на ремонт становить 18 тис. грн. Сума страхового відшкодування становить:

- 1) 14 тис. грн;
- 2) 22 тис. 500 грн;
- 3) 16 тис. 200 грн;
- 4) 15 тис. 500 грн;
- 5) 15 тис. грн.

8. Страхування будівель здійснюється за системою:

- 1) першого ризику;
- 2) пропорційної відповідальності;
- 3) граничної відповідальності;
- 4) перше, друге або третє;
- 5) перше або друге.

9. При страхуванні прибутку враховуються такі втрати:

- 1) прибуток, не отриманий страхувальником;
- 2) витрати постійного характеру;
- 3) витрати змінного характеру.

10. Страхування бізнесу від його переривання покриває:

- 1) матеріальні збитки, завдані обладнанню внаслідок пожежі;
- 2) збитки в розмірі неотриманого запланованого прибутку плюс фіксовані в полісі витрати;
- 3) збитки від падіння попиту на продукцію фірми, що зупинила діяльність і тому втратила довіру;
- 4) матеріальні збитки, завдані матеріалам і сировині підприємця внаслідок пожежі;
- 5) перше і четверте разом.

11. Об'єктами страхування від перерв у виробництві є:

- 1) втрати прибутку від невиконання контрагентами підприємства умов комерційної угоди;
- 2) втрати прибутку страхувальником від перерв у виробництві внаслідок пошкодження застрахованого майна;
- 3) витрати підприємства на закупівлю сировини і матеріалів, зничених внаслідок страхової події;
- 4) поточні витрати на підтримання життєдіяльності підприємства в період перерви внаслідок матеріальних збитків із застрахованим майном;
- 5) втрати прибутку від перерви у виробництві внаслідок нестачання електроенергії через аварію на лінії електропередач.

12. Майбутній піврічний дохід інвестора застраховано за системою граничної відповідальності. Середній рівень річного доходу за останні 5 років – 12 тис. грн. Реально за 1/2 року отримано дохід 4 тис. грн. Коефіцієнт покриття збитку 80 %. Сума страхового відшкодування становить:

- 1) 2 тис. грн;
- 2) 1 тис. 600 грн;
- 3) 6 тис. 400 грн;
- 4) 3 тис. 200 грн.

13. Строк страхування при страхуванні відповідальності товаровиробника за якість продукції обмежується:

- 1) роком;
- 2) терміном позовної давності;
- 3) гарантійним строком експлуатації продукції.

14. Стандартний поліс страхування від вогню забезпечує відшкодування збитків страхувальникові через пошкодження (знищення) застрахованого майна внаслідок:

- 1) пожежі;
- 2) обробки вогнем;
- 3) удару блискавки;
- 4) дії підземного вогню;
- 5) вибуху газу;
- 6) землетрусу.

15. “Розширене покриття” при страхуванні від вогню передбачає:

- 1) страхування виключно майна, що належить підприємству;

- 2) страхування майна лише на повну його вартість;
- 3) збільшення переліку страхових подій, на випадок яких проводиться страхування.

16. До складу поточних витрат підприємства, що підлягають відшкодуванню при страхуванні від перерв у виробництві внаслідок матеріальних збитків, завданих застрахованому майну, входять такі витрати:

- 1) податок на додану вартість;
- 2) амортизаційні відрахування;
- 3) відрахування до Пенсійного фонду;
- 4) заробітна плата працівників виробництва, що зупинилося;
- 5) орендна плата;
- 6) витрати на ремонт пошкодженого обладнання;
- 7) витрати на закупівлю сировини і палива.

17. При страхуванні відповідальності товаровиробника за якість продукції страхувальником може бути:

- 1) безпосередній виробник (підприємство);
- 2) постачальник (оптовик);
- 3) продавець (магазин);
- 4) ремонтна майстерня;
- 5) споживач;
- 6) перше, друге, третє і четверте.

18. Об'єктом страхування при страхуванні відповідальності товаровиробника за якість продукції є:

- 1) шкода, заподіяна життю і здоров'ю споживача продукції;
- 2) шкода, заподіяна майну споживача продукції;
- 3) шкода, заподіяна споживачем самій продукції товаровиробника;
- г) перше і друге.

19. При страхуванні відповідальності роботодавця об'єктом страхування є:

- 1) шкода, заподіяна життю і здоров'ю найманого робітника внаслідок нещасного випадку на виробництві;
- 2) шкода, заподіяна майну найманого робітника внаслідок нещасного випадку на виробництві;
- 3) шкода, заподіяна життю і здоров'ю найманого робітника внаслідок довгострокового впливу виробничих факторів виробництва.

Тест 6
з дисципліни "Страхові послуги"
(Сільськогосподарське страхування)

1. Сільськогосподарське страхування в Україні здійснюється:

- 1) за принципом добровільності страхування та правилами добровільного страхування;
- 2) за обов'язковими умовами страхування врожаїв для держаних сільгоспідприємств;
- 3) згідно із Законом України "Про страхування";
- 4) усе перелічене.

2. Найвагомими щодо участі в сільськогосподарському страхуванні в Україні є:

- 1) НАСК "ОРАНТА" та страхові компанії, що виокремилися з її складу;
- 2) СК "УКРАГРОПОЛІС" та її філії в Україні;
- 3) ТВС "ІНТЕРПОЛІС";
- 4) Товариство Взаємного Страхування Союзу фермерів України.

3. Об'єктами сільськогосподарського страхування є:

- 1) урожай сільгоспкультур і багаторічних насаджень плодоносного віку;
- 2) дерева і плодово-ягідні кущі у садах та виноградники;
- 3) сільськогосподарські тварини, птиця, кролі, хутрові звірі, сім'ї бджіл у вуликах, риба в ставках;
- 4) будівлі, сільгосптехніка, силові машини, транспорт, матеріали, судна і засоби для вилову риби;
- 5) усе перелічене.

4. Страховими ризиками при сільськогосподарському страхуванні врожаю є:

- 1) посуха, пожежа, вимерзання, заморозок, вимокання, випрівання внаслідок стихійного лиха;
- 2) градобиття, злива, буря, повінь, сіль;
- 3) усе перелічене в п. 1 і 2;
- 4) пункт 3 та неякісність внесених мінеральних добрив;
- 5) усе перелічене та недодержання вимог стандартних агротехнологій.

5. Стандартними страховими випадками при сільськогосподарському страхуванні врожаю зернових є:

- 1) пошкодження або загибель посіяних культур внаслідок дії перелічених у пункті 4 страхових ризиків;
- 2) зниження якості продукції з будь-яких посіяних культур;
- 3) зниження якості продукції з окремих видів культур (ціни по яких діляться за сортами і номерами);
- 4) перше і друге разом;
- 5) перше і третє разом.

6. Страховими ризиками при вирощуванні врожаю в захищеному ґрунті:

- 1) град, злива, буря, ураган, пожежа, повінь, сіль;
- 2) припинення подання необхідного виду енергії внаслідок аварії на енергосистемі від переліченого в п. 1;
- 3) перше і друге разом;
- 4) припинення подання необхідного виду енергії при пошкодженні споруди внаслідок переліченого в п. 1;
- 5) перше і четверте разом.

7. Страхування багаторічних насаджень садів та виноградників здійснюється:

- 1) на випадок повної загибелі від визначених у пункті 4 страхових ризиків;
- 2) на випадок повного їх знищення комахами;
- 3) на випадок списання з балансу за віком або зносом (зрідженням) насаджень;
- 4) перше і друге разом;
- 5) усе перелічене разом.

8. Ризиками при страхуванні багаторічних насаджень садів та виноградників є:

- 1) морози, сильні снігопади, бурі, повені, зливи, градобиття;
- 2) землетрус, пожежа, посуха;
- 3) проникнення (навала) комах;
- 4) усе перелічене.

9. Страхування тварин здійснюється:

- 1) при досягненні тваринами певного віку;
- 2) у сільськогосподарських підприємствах, для яких не встановлені карантинні обмеження;
- 3) в усіх сільськогосподарських підприємствах;

- 4) перше і друге разом;
- 5) перше і третє разом.

10. Страховими ризиками при страхуванні тварин є:

- 1) інфекційні хвороби і вимушений забій;
- 2) пожежа, викрадення, протиправні дії;
- 3) аварія, вибух, стихійне лихо, обвал, сель;
- 4) ожеледиця, наст, попадання під рухомий транспорт, дію електричного струму;
- 5) усе перелічене.

11. При страхуванні тварин встановлюється така страхова сума:

- 1) не вище за балансову вартість тварин;
- 2) за системою повного або пропорційного страхування;
- 3) за системою відновлювальної вартості;
- 4) перше і друге разом;
- 5) усе перелічене.

12. Основні засоби та майно сільськогосподарського підприємства можна застрахувати:

- 1) на випадок знищення або пошкодження;
- 2) від пожежі, вибуху, удару блискавки, зливи, граду, селю, зсуву, бурі, урагану, снігопаду;
- 3) від крадіжки та протиправних дій третіх осіб;
- 4) від усього переліченого.

13. Договір сільськогосподарського страхування укладається:

- 1) на підставі письмової заяви сільськогосподарського підприємства;
- 2) з поданням розрахункової вартості майна, обсягу врожаїв, худоби тощо;
- 3) для всього наявного в господарстві майна певного виду або групи (культури, види тварин тощо);
- 4) усе перелічене;
- 5) для вибіркового страхування окремих ділянок, тварин або матеріальних цінностей.

14. Термін укладання договору сільгоспстрахування визначається:

- 1) для страхування врожаїв — не пізніше визначеного агрономічними службами району строку;

- 2) для страхування садів та виноградників — тільки до припинення вегетації;
- 3) для врожаїв культур у захищеному ґрунті — до початку виробничого циклу (посіву, посадки);
- 4) усе перелічене.

15. Застраховано врожай жита на площі 100 га. Врожайність за 5 років — 30 ц/га. Ціна за 1 ц — 20 грн. Коефіцієнт покриття 70 %. Зібрано врожай 2000 ц. Знайти страхову суму, суму відшкодування:

- 1) страхова сума 42000 грн. — відшкодування 28000 грн;
- 2) страхова сума 60000 грн. — відшкодування 14000 грн;
- 3) страхова сума 42000 грн. — відшкодування 42000 грн;
- 4) страхова сума 42000 грн. — відшкодування 14000 грн;
- 5) страхова сума 60000 грн. — відшкодування 42000 грн.

16. Страхове відшкодування при страхуванні тварин виплачується у таких випадках:

- 1) у будь-якому разі в розмірі страхової суми;
- 2) у разі викрадення, загибелі або вимушеного забою — у розмірі страхової суми;
- 3) у будь-якому разі — у сумі, заявленій страховальником;
- 4) у разі лікування тварини — у розмірі вартості лікування, але в межах страхової суми.

17. Останні 5 років фермер страхував врожай цукрових буряків на площі 1000 га. Страхових випадків не було. Середня врожайність 400 ц/га. Фермер укладає страхову угоду на наступний рік на таку саму площу цукрових буряків. Ціна центнера продукції, погоджена зі страховиком, становить 5 грн. Тариф 10 %. Коефіцієнт покриття 70 %. В договорі визначено:

	А	Б	В
Страхову вартість цукрових буряків в розмірі:	2000000 грн	1400000 грн	1000000 грн
Страхову суму в розмірі:	2000000 грн	1400000 грн	140000 грн
Суму страхових платежів в розмірі:	200000 грн	140000 грн	100000 грн

Тест 7
з дисципліни “Страхові послуги”
(Страхування технічних ризиків)

1. Полісом страхування будівельного підприємця відшкодовуються збитки, завдані:

- 1) будівельним об'єктам, спорудам на будівельному майданчику і будівельним машинам;
- 2) ризиками конструкційних вад у використаних за проектом будівельних матеріалах і техніці;
- 3) дією пожежі, вибуху, стихійними явищами, падінням літальних апаратів, водою, засобами пожежогасіння;
- 4) перше і третє разом;
- 5) перше, друге і третє разом.

2. Об'єктом страхування будівельно-монтажних ризиків можуть бути:

- 1) тимчасові споруди на будівельному майданчику;
- 2) заробітна плата робітників, зайнятих у будівництві;
- 3) споруди, призначені для будівництва;
- 4) транспортна техніка в межах будівельного майданчика;
- 5) будівельні документи та креслення;
- 6) усі перелічені об'єкти.

3. При страхуванні монтажних ризиків (EAR) страховий захист поширюється:

- 1) тільки на машини, пристрої та обладнання для монтажу, що розташовані на майданчику;
- 2) на машини, пристрої та обладнання для монтажу, що розташовані в будь-якому місці;
- 3) майно на майданчику, що взяте на зберігання монтажною організацією — страхувальником;
- 4) витрати з розчищення території монтажного майданчика після початку монтажних робіт;
- 5) перше, третє, четверте разом.

4. При страхуванні будівельних робіт (CAR), страховий захист починається:

- 1) з затвердження плану будівництва;
- 2) з початку будівельних робіт або після вивантаження застрахованих предметів на будівельному майданчику;
- 3) з затвердження кошторису будівництва.

5. Страхова сума при страхуванні монтажних робіт (EAR) — це:

- 1) вартість установок та матеріалів, необхідних для монтажу;
- 2) вартість установок, серед них витрати з перевезення, митний збір та інші збори;
- 3) вартість установок, серед них витрати з перевезення, митний збір, інші збори та витрати з монтажу.

6. Чи включається ризик зберігання матеріалів на монтажному майданчику під час монтажу при страхуванні монтажних робіт (EAR):

- 1) ні;
- 2) так, якщо інше не передбачено договором страхування;
- 3) так, якщо термін монтажних робіт перевищує термін, затверджений планом.

7. Страховим захистом за договором страхування будівельно-монтажних робіт та будівельного обладнання не покриваються наступні ризики:

- 1) викрадення;
- 2) просідання ґрунту;
- 3) дефекти машин, обладнання;
- 4) корозія, гниття матеріалів;
- 5) перше і друге разом;
- 6) третє і четверте разом.

8. При страхуванні будівельно-монтажних ризиків до суми збитку входять:

- 1) витрати на складання кошторисів на відновлення пошкодженого об'єкта страхування;
- 2) сума безумовної франшизи;
- 3) втрати від проведення експериментальних робіт;
- 4) витрати на проведення експертиз, необхідних для визначення суми збитку;
- 5) вартість на відновлення пошкодженого будівельного обладнання;
- 6) усі перелічені витрати, якщо це передбачено договором страхування, крім п. 2.

9. Поліс страхування машин від поломок поширюється:

- 1) на машини, апарати, механічне обладнання;
- 2) на установки, що виробляють і розподіляють енергію;

- 3) на виробничі і допоміжні машини;
- 4) на все перелічене;
- 5) пункт 4 та весь змінний інструмент, шини, рідини, мастила, паливо, каталізатори для машин.

10. Страхування машин від поломок передбачає такі страхові випадки:

- 1) помилки в конструкції, обслуговуванні, при монтажі, дефекти матеріалу, короткі замикання;
- 2) фізичний вибух, мороз, буря, льодохід, нестача води в парогенераторах, дія відцентрової сили;
- 3) затоплення, повінь, землетрус, просідання, зсув ґрунту, дія транспортних засобів, спрацювання;
- 4) перше і друге разом;
- 5) перше, друге і третє разом.

11. При пошкодженні застрахованого обладнання збиток визначається так:

- 1) вартість залишків від пошкодженого обладнання, зменшена на величину його фактичного зносу;
- 2) вартість відновлення пошкодженого обладнання з урахуванням суми його зносу та витрат з рятування, якщо це передбачено договором страхування;
- 3) вартість матеріалів та робіт, необхідних для ремонту обладнання, з урахуванням суми його зносу.

12. У разі страхування машин від поломок страховиком не відшкодовуються збитки, що виникли внаслідок:

- 1) дефектів матеріалів або необережності персоналу страхувальника;
- 2) вибуху транспортних засобів, що перевозять машини;
- 3) вибуху котлів, двигунів машин;
- 4) пошкодження продукції, яка виготовляється застрахованими машинами;
- 5) друге і четверте разом.

13. Страхування електронної техніки передбачає захист:

- 1) будь-яких комп'ютерних електронних систем і мереж для обробки даних (в науці і техніці);
- 2) пристроїв передавання та прийому даних, засобів зв'язку наземного типу;

- 3) пристроїв передавання та прийому даних, засобів зв'язку неземного (супутникового) типу;
- 4) електронних пристроїв виробничого призначення, офісної техніки, носіїв даних;
- 5) усього переліченого.

14. Винятками зі страхових ризиків при страхуванні електронної техніки є:

- 1) скупчення диму, сажі, газів;
- 2) пожежа, вибух, удар блискавки;
- 3) спрацювання при експлуатації, вихід з ладу внаслідок переривання енергопостачання;
- 4) коротке замикання та аварії внаслідок дії електроенергії;
- 5) злий намір третіх осіб.

15. Чи забезпечується страховий захист від майнових збитків власника електронних пристроїв як експлуатаційника цих пристроїв:

- 1) ні;
- 2) так;
- 3) так, якщо виробник не несе відповідальності за своїми гарантійними зобов'язаннями.

16. У разі загибелі застрахованої електронної техніки розмір збитку визначається як:

- 1) вартість відновлення техніки;
- 2) вартість відновлення з урахуванням суми зносу і залишків техніки;
- 3) вартість на момент укладання договору страхування з урахуванням суми зносу і залишків техніки;
- 4) балансова вартість техніки;
- 5) певний відсоток від страхової суми за договором страхування.

17. У разі страхування післяпускових гарантійних зобов'язань страховик відшкодовує:

- 1) витрати на усунення дефектів у збудованому об'єкті, що стали причиною страхового випадку;
- 2) витрати на відновлення об'єкта будівництва, що постраждав внаслідок дефектів;
- 3) перше і друге, якщо інше не передбачено в договорі страхування.

Тест 8
з дисципліни “Страхові послуги”
(Страховання фінансово-кредитних ризиків)

1. З форм забезпечення кредиту правовий характер мають:

- 1) поручительство третьої особи;
- 2) гарантія третьої особи;
- 3) цесія кредиторської заборгованості позичальника;
- 4) застава нерухомого майна;
- 5) страхування;
- 6) застава валютних засобів;
- 7) блокада коштів на рахунках;
- 8) усі перелічені, крім пунктів 6 і 7.
- 9) усі перелічені, крім пунктів 3, 4, 6 і 7.

2. З форм забезпечення кредиту матеріальний характер мають:

- 1) поручительство третьої особи;
- 2) гарантія третьої особи;
- 3) цесія кредиторської заборгованості позичальника;
- 4) застава нерухомого майна;
- 5) страхування;
- 6) застава валютних засобів;
- 7) блокада коштів на рахунках;
- 8) усі перелічені, крім пунктів 6 і 7.
- 9) усі перелічені, крім пунктів 1–5.

3. При делькредерній формі страхування кредитів страхувальником є:

- 1) позичальник;
- 2) банк — кредитор позичальника;
- 3) гарант позичальника.

4. При гарантійній формі страхування кредитів страхувальником є:

- 1) позичальник
- 2) банк — кредитор позичальника;
- 3) гарант позичальника.

5. До делькредерних форм страхування кредитів належать:

- 1) страхування банком, виданих ним кредитів;

- 2) страхування посередником товарних кредитів, отриманих ним у товаровиробника;
- 3) страхування експортером експортних кредитів, отриманих ним у банку;
- 4) страхування банком, виданих ним споживчих кредитів;
- 5) усі перелічені, крім пунктів 2 і 3;
- 6) усі перелічені, крім пункту 3.

6. Принцип суброгації може бути реалізований страховиком:

- 1) при делькредерному страхуванні банком виданого ним кредиту;
- 2) при страхуванні банком виданих ним споживчих кредитів;
- 3) при страхуванні відповідальності посередника за отриманий товарний кредит;
- 4) при страхуванні отриманих кредитів під експорт експортером;
- 5) в усіх випадках, крім пунктів 2 і 3;
- 6) в усіх випадках, крім пунктів 3 і 4.

7. Одержувачем за договором страхування ризику товарного кредиту є:

- 1) покупець — позичальник;
- 2) продавець — кредитор;
- 3) банк — фінансовий кредитор продавця — кредитора;
- 4) суб'єкт, вказаний у п. 2 або 3, чи одержувач, зазначений у договорі страхування.

8. Страховими ризиками при страхуванні споживчих кредитів є:

- 1) смерть споживача — позичальника кредиту;
- 2) утрата працездатності споживачем — позичальником кредиту;
- 3) дорожньо-транспортний випадок з автомобілем — об'єктом споживчого кредиту, що призвело до ушкодження автомобіля;
- 4) стихійне лихо в місці проживання споживача, у результаті якого постраждало майно;
- 5) тільки ризики, вказані у п. 1 і 2.

9. Об'єктом страхування споживчого кредиту є:

- 1) апарат для виробництва хлібобулочних виробів на продаж;
- 2) автомобіль для туристичних поїздок родини;
- 3) меблевий гарнітур для офісу.

10. Страховим випадком при страхуванні кредитів довіри є:

- 1) майнові збитки, завдані персоналом підприємству роботодавця;
- 2) майнові збитки підприємству роботодавця, завдані працівниками, яким довірені матеріальні цінності відповідно до службових обов'язків;
- 3) завдання шкоди здоров'ю або життю працівників роботодавця в період дії договору страхування, коли працівники працювали на роботодавця і виконували службові обов'язки.

11. Страхування інвестицій дозволяє здійснити:

- 1) страхування тільки операцій лізингу;
- 2) страхування кредитів, виданих як у грошовій, так і у товарній формі;
- 3) страхування кредитів, виданих тільки в грошовій формі.

12. Майбутній піврічний дохід інвестора застраховано за системою граничної відповідальності. Середній рівень річного доходу за останні роки становить 18 тис. грн. Реально за 1/2 року отримано дохід 5 тис. грн. Коефіцієнт покриття збитку 80 %.

Сума страхового відшкодування становить:

- 1) 4 тис. грн;
- 2) 1 тис. грн;
- 3) 6 тис. 400 грн;
- 4) 3 тис. 200 грн.

13. Спекулятивний фінансовий ризик, за який страхувальник згоден заплатити високу страхову премію, страховик повинен:

- 1) не страхувати;
- 2) застрахувати з високим страховим тарифом;
- 3) не брати до уваги при страхуванні;
- 4) застрахувати з низьким страховим тарифом;
- 5) застрахувати на окремих умовах і тільки в окремих випадках.

14. Страхування відповідальності позичальника за неповернення кредиту призначено:

- 1) для покриття відповідальності банку, що видає кредит;
- 2) для відшкодування збитків Національного банку;
- 3) для створення фонду відшкодування кредитних ризиків у країні;
- 4) для страхування ризиків неповернення кредиту позичальником згідно з умовами кредитної угоди.

15. Страховими ризиками при страхуванні кредитів, виданих під заставу, є:

- 1) тільки ризики ушкодження і знищення об'єкта застави;
- 2) тільки ризик неплатежу заставником-позичальником у зазначений термін за кредитним договором кредиторомі;
- 3) перше та/або друге.

16. Які з зазначених характеристик складають основу сучасних систем депозитного страхування (СДС):

- 1) необмеженість страхової відповідальності фонду по депозитах;
- 2) диференціація страхових тарифів (внесків) для банків — учасників СДС;
- 3) добровільність участі банків у СДС;
- 4) однакові умови при страхуванні депозитів фізичних та юридичних осіб;
- 5) активна участь держави в управлінні СДС;
- 6) законодавче регулювання умов страхування.
- 7) друге, третє і четверте разом;
- 8) друге, п'яте і шосте разом.

Тест 9

з дисципліни “Страхові послуги” (Страхування автотранспорту)

1. На вірогідність настання яких страхових ризиків впливають такі фактори, як стаж та вік водія, пора року та доби, колір транспортного засобу:

- 1) на протиправні дії третіх осіб або крадіжку транспортного засобу;
- 2) на настання дорожньо-транспортної пригоди;
- 3) на настання стихійних лих;
- 4) перше і друге разом;
- 5) перше, друге і третє разом.

2. На вірогідність настання яких страхових ризиків впливають такі фактори, як марка транспортного засобу та термін його експлуатації, наявність протиугінних пристроїв, місце зберігання транспортного засобу:

- 1) на настання стихійних лих;
- 2) на протиправні дії третіх осіб;

- 3) на настання дорожньо-транспортної пригоди;
- 4) друге і третє разом;
- 5) перше, друге і третє разом.

3. Об'єктом каско-страхування наземного транспорту є:

- 1) транспортний засіб з його обладнанням та причепами до нього;
- 2) транспортний засіб з його обладнанням і причепами до нього та цивільна відповідальність власників транспортних засобів за шкоду, заподіяну третім особам внаслідок ДТП;
- 3) перше і друге разом.

4. Імовірність настання ДТП найбільша для водіїв із стажем:

- 1) до одного року керування автомобілем;
- 2) від шести до десяти років керування автомобілем;
- 3) більше десяти років керування автомобілем;
- 4) перше і друге разом;
- 5) друге і третє разом.

5. Залежно від найвищого значення збитковості страхової суми при страхуванні каско автомобіля найвища ставка тарифу встановлюється для ризику:

- 1) дорожньо-транспортна пригода;
- 2) протиправні дії третіх осіб, викрадення та пограбування транспортних засобів;
- 3) стихійні лиха;
- 4) перше і друге разом;
- 5) перше, друге та третє разом.

6. Не приймаються на страхування:

- 1) легкові автотранспортні засоби всіх марок, не обладнані протиправними пристроями, на випадок пошкодження чи знищення від протиправних дій третіх осіб (крім угону), стихійного лиха;
- 2) багаж і вантаж, що є власністю власника автомобіля;
- 3) скло автотранспорту, що має будь-які пошкодження і дефекти;
- 4) перше і друге разом;
- 5) перше, друге і третє разом.

7. Страховим випадком при повному каско-страхуванні транспортних засобів є:

- 1) пошкодження, знищення об'єкта страхування внаслідок дорожньо-транспортної пригоди та інших пошкоджень, що сталися у процесі руху;

- 2) пошкодження, знищення об'єкта страхування внаслідок стихійних лих;
- 3) пошкодження, знищення об'єкта страхування внаслідок протиправних дій третіх осіб;
- 4) угін або викрадення автотранспортного засобу й причепів до нього, а також крадіжка відповідного приладдя та додаткового обладнання;
- 5) перше, друге і третє разом;
- 6) перше, друге, третє і четверте разом.

8. Страхувими випадками при страхуванні транспортних засобів не визнаються:

- 1) використання автотранспортного засобу та причепів до нього у аварійному стані;
- 2) перевезення та зберігання вогненебезпечних, вибухонебезпечних речовин і предметів, що легко займаються;
- 3) недбалість страхувальника чи його представника, а також порушення будь-ким із них установлених правил експлуатації автотранспортних засобів;
- 4) передавання страхувальником керування автотранспортним засобом особі, яка не має посвідчення водія з дозволеною категорією відповідного транспортного засобу;
- 5) перше, друге, третє і четверте разом.

9. Страхувими випадками при каско-страхуванні транспортних засобів не визнаються події, що призвели до пошкодження, знищення об'єкта страхування внаслідок:

- 1) дорожньо-транспортної пригоди та інших пошкоджень, що сталися у процесі руху;
- 2) участі автотранспортного засобу у спортивних змаганнях (гонки);
- 3) перевезення автотранспортного засобу морським, залізничним та іншими видами транспорту;
- 4) гниття, корозії, зруйнування і (або) втрати природних властивостей матеріалів, що були використані в автотранспортному засобі, через зберігання за несприятливих умов, природні хімічні процеси тощо;
- 5) перше і друге разом;
- 6) друге, третє і четверте разом;
- 7) перше, друге, третє і четверте разом.

10. При укладанні договорів страхування транспортних засобів не відшкодовуються такі видатки:

- 1) що можуть бути спричинені внаслідок використання транспортного засобу: штрафи, проживання в готелі під час ремонту, упущена вигода, втрата прибутку, моральні збитки;
- 2) втрата експлуатаційних якостей;
- 3) на відновлювальний ремонт, зумовлений страховим випадком;
- 4) з транспортування пошкодженого автотранспорту до найближчого місця ремонту, якщо він не на ходу;
- 5) перше і друге разом;
- 8) друге, третє і четверте разом;
- 9) перше, друге, третє і четверте разом.

11. Страхова сума при страхуванні транспортних засобів встановлюється:

- 1) на підставі рахунок-фактури заводу-виробника;
- 2) за каталогом офіційного дилера;
- 3) експертною оцінкою страховика;
- 4) за згодою сторін договору на підставі документів згідно з пунктами 1–3;
- 5) за згодою сторін договору в розмірі, що не перевищує величини згідно з пунктами 1–3.

12. Безумовна франшиза в розмірі до 30 % встановлюється при страхуванні транспортних засобів на такий страховий випадок:

- 1) пошкодження чи знищення транспорту внаслідок стихійних лих;
- 2) пошкодження чи знищення транспорту внаслідок ДТП;
- 3) пошкодження чи знищення транспорту внаслідок протиправних дій третіх осіб;
- 4) викрадення транспортного засобу;
- 5) перше, друге, третє і четверте разом;
- 6) друге та третє разом.

Тест 10
з дисципліни “Страхові послуги”
(Морське страхування)

1. Загальна аварія в морському праві:

- 1) це збитки, завдані внаслідок розумно і доцільно проведених втрат з метою врятування судна, фрахту і вантажу, що перевозиться, від загальної для них небезпеки;

- 2) збитки, що розподіляються пропорційно вартості судна, фрахту і вантажу;
- 3) ненавмисний збиток, завданий судну або вантажу, що пов'язаний з їх пошкодженням;
- 4) перше і друге разом;
- 5) друге і третє разом.

2. Часткова аварія в морському праві:

- 1) це збитки, завдані внаслідок розумно і доцільно проведених втрат з метою врятування судна, фрахту і вантажу, що перевозиться, від загальної для них небезпеки;
- 2) збитки несе той, хто їх зазнав, або той, на кого лягає відповідальність за них;
- 3) ненавмисний збиток, завданий судну або вантажу, що пов'язаний з їх пошкодженням;
- 4) перше і друге разом;
- 5) друге і третє разом.

3. Диспаша – це:

- 1) розрахунок витрат, пов'язаних із загальною аварією;
- 2) плата за перевезення судном вантажу і пасажирів.

4. Фрахт – це:

- 1) розрахунок витрат, пов'язаних із загальною аварією;
- 2) плата за перевезення судном вантажу і пасажирів.

5. Сюрвейєр – це:

- 1) експерт, агент страховика, який здійснює огляд судна, вантажів та іншого майна, що має страхуватися;
- 2) фахівець у галузі морського права, який здійснює розрахунки з розподілу витрат за загальною аварією між судном, вантажем і фрахтом.

6. На який законодавчий документ необхідно посилатися при укладанні морського страхування в Україні?

- 1) усі питання, що стосуються страхування, визначає Закон України “Про страхування”;
- 2) законодавчим документом у галузі морського страхування в Україні є Кодекс торговельного мореплавства;
- 3) перше і друге разом.

7. Визначте п'ять основних принципів, на яких будується договір морського страхування:

- 1) наявність об'єкта страхування;

- 2) наявність страхового інтересу;
- 3) довіра до страхувальника;
- 4) вірогідність настання страхового випадку;
- 5) найвищий ступінь довіри сторін;
- 6) суброгація;
- 7) здійснення відшкодування в межах фактичних збитків;
- 8) наявність причинно-наслідкового зв'язку між збитком і випадком, що до нього призвів.

8. Згідно з Кодексом торговельного мореплавства до об'єктів морського страхування належать:

- 1) судно (зокрема таке, що будується), а також його спорядження, такелаж і устаткування (виключно каско)
- 2) інтерес, пов'язаний із судном, вантаж, фрахт, цивільна відповідальність судновласника і перевізника;
- 3) будь-який інтерес, пов'язаний із мореплаванням, а саме: судно, вантаж; фрахт; плата за проїзд; орендна плата; очікуваний від вантажу прибуток; вимоги, що забезпечуються судном, вантажем та фрахтом; заробітна плата, інші винагороди капітана, членів команди судна; цивільна відповідальність судновласника і перевізника, а також ризик, узятий на себе страховиком (перестраховання).

9. Морське страхове бюро України — це:

- 1) спеціалізована державна страхова організація;
- 2) державна перестраховальна компанія, до якої національні страховики зобов'язані передавати у перестраховання певну частку морських ризиків;
- 3) об'єднання страховиків, створене для координації діяльності українських страховиків у галузі страхування на морському транспорті.

10. Страхування морських суден в Україні здійснюється:

- 1) добровільно;
- 2) обов'язково.

11. Позовна давність за договорами морського страхування в Україні становить:

- 1) три роки;
- 2) необмежений термін;
- 3) два роки;
- 4) п'ять років.

12. Чи повинен страховик згідно з Кодексом торговельного мореплавства України нести відповідальність за збитки, завдані судну або вантажу внаслідок захоплення і піратських дій:

- 1) так;
- 2) ні;
- 3) так, якщо це передбачено договором страхування.

13. Судно вважається зниклим безвісти, якщо відомості про нього не надходили протягом останніх:

- 1) трьох місяців;
- 2) дванадцяти місяців;
- 3) тридцяти діб.

14. Заява страхувальника про абандон, тобто про відмову страхувальника судна або вантажу від усіх прав власності на застрахований об'єкт на користь страховика за умови отримання від останнього усього належного страхового відшкодування:

- 1) може бути взята назад;
- 2) не може бути взята назад;
- 3) може бути зроблена умовно;
- 4) не може бути зроблена умовно.

15. Згідно з Кодексом торговельного мореплавства України збитки, завдані вантажу під час морського перевезення внаслідок неналежної упаковки:

- 1) відшкодовуються в повному обсязі;
- 2) не відшкодовуються;
- 3) відшкодовуються, якщо це передбачено договором страхування.

16. Який ліміт відповідальності вантажоперевізника згідно з Правилами Гааги-Вісбі при міжнародних морських перевезеннях?

- 1) вартість фактичного збитку;
- 2) 2 СПЗ за 1 кг;
- 3) 20 дол. за 1 кг.

Тест 11
з дисципліни “Страхові послуги”
(Авіаційне страхування)

1. До обов’язкового авіаційного страхування відповідно до українського законодавства входить:

- 1) тільки страхування повітряного транспорту, зокрема й авіазапчастин та двигунів;
- 2) страхування відповідальності власників повітряного транспорту (включаючи відповідальність перевізника);
- 3) пасажирів від нещасних випадків, членів екіпажів, авіадиспетчерів та інших спеціалістів;
- 4) страхування відповідальності повітряного перевізника і виконавця повітряних робіт щодо відшкодування збитків, заподіяних пасажиром, багажу, пошти, вантажу;
- 5) страхування відповідальності аеропортів та власників (операторів) ангарів;
- 6) страхування відповідальності експлуатанта повітряного судна за збитки, які можуть бути завдані ним при виконанні авіаційних робіт;
- 7) страхування авіаційних суден;
- 8) усе перелічене;
- 9) третє, четверте, шосте і сьоме разом.

2. Чим зумовлений поділ авіаційного страхування, що здійснюється обов’язково, на вказані в першому запитанні види?

- 1) міжнародною практикою здійснення авіаційного страхування;
- 2) міркуваннями необхідності достатнього страхового забезпечення авіаційної галузі;
- 3) вимогами міжнародних конвенцій у галузі авіаційного страхування;
- 4) Законом України “Про страхування” та Повітряним кодексом;
- 5) перше і четверте разом.

3. Авіаційне страхове бюро України – це:

- 1) спеціалізована державна страхова організація;
- 2) державна перестраховальна компанія, до якої національні страховики зобов’язані передавати у перестраховання певну частку морських ризиків;
- 3) об’єднання страховиків, створене для координації діяльності українських страховиків у галузі страхування на авіаційному транспорті.

4. Ліміт відповідальності вантажоперевізника відповідно до Варшавської конвенції при міжнародних авіаційних перевезеннях:

- 1) вартість фактичного збитку;
- 2) 2 СПЗ за 1 кг;
- 3) 20 дол. за 1 кг.

5. Повна загибель в авіаційному страхуванні визначається за умови, що:

- 1) повітряне судно повністю зруйноване чи його стан не піддається відновленню;
- 2) відновлення повітряного судна економічно недоцільне;
- 3) повітряне судно пропало безвісти, про нього немає ніяких повідомлень протягом 60 діб від зльоту;
- 4) усе перелічене вище;
- 5) перше та друге разом.

6. Страхування авіаційних суден в страховій практиці визначається як:

- 1) страхування каско;
- 2) страхування карго.

7. Страхувальником при страхуванні авіаційних суден є:

- 1) авіасудновласник;
- 2) перевізник;
- 3) перше або друге.

8. Типове обов'язкове страхування авіаційних суден здійснюється за умови:

- 1) “з відповідальністю за всі ризики”;
- 2) “з відповідальністю за пошкодження та загибель”;
- 3) “без відповідальності за часткову аварію”;
- 4) “з відповідальністю тільки за загибель”.

9. При страхуванні повітряних суден ризик розбивається поетапно: політ, буксирування, стоянка і таке інше з метою встановлення в першу чергу:

- 1) диференційованих тарифних ставок;
- 2) диференційованих франшиз;
- 3) різних підходів до визначення страхових сум.

10. При обов'язковому страхуванні авіасудна страховик відшкодовує:

- 1) доцільно проведені страхувальником витрати, пов'язані з рятуванням повітряного судна;
- 2) транспортування повітряного судна до найближчого місця ремонту;
- 3) втрати прибутку внаслідок страхового випадку;
- 4) перше, друге і третє, якщо це передбачено договором страхування і сплачена додаткова страхова премія.

11. Згідно з договором обов'язкового страхування відповідальності повітряного перевізника і виконавця повітряних робіт будуть відшкодовуватися збитки, пов'язані:

- 1) з ушкодженням або смертю членів екіпажу;
- 2) з пошкодженням багажу, травмуванням або смертю пасажирів;
- 3) з пошкодженням вантажу, за який страхувальник несе відповідальність за контрактом;
- 4) перше, друге і третє разом.

12. В авіастрахуванні страховик відмовить у відшкодуванні збитків при:

- 1) пілотуванні застрахованого засобу авіатранспорту особою, що не зазначена в договорі страхування та не має на те прав;
- 2) перевезенні пасажирів або вантажів, що числом або масою перевищує декларовану вантажопідйомність засобу авіатранспорту;
- 3) користуванні за надзвичайних умов зльотними смугами, що не призначені для застрахованого засобу авіатранспорту;
- 4) перше і друге разом;
- 5) перше, друге і третє разом.

13. Найвища вірогідність настання авіаційної події при страхуванні авіасуден визначається в першу чергу:

- 1) кліматичними умовами;
- 2) частотою зльотів і посадок;
- 3) регулярністю виконання рейсів повітряним судном.

Тест 12
з дисципліни “Страхові послуги”
(Страхування майна громадян)

1. За основу при страховій оцінці будівель береться:

- 1) ринкова вартість, за вирахуванням зносу;
- 2) вартість забудовування;
- 3) ринкова вартість, що склалася в певному регіоні.

2. Страховик не несе відповідальності за збитки, завдані:

- 1) неправомірними діями третьої особи;
- 2) аварією опалювальної системи;
- 3) експлуатацією несправних електроприладів;
- 4) конструктивними недоліками будівель, що були відомі страхувальнику до укладання договору страхування;
- 5) навмисними діями повнолітніх членів родини страхувальника.

3. Страхування будівель здійснюється за системою:

- 1) першого ризику;
- 2) пропорційної відповідальності;
- 3) граничної відповідальності.

4. До оформлення договору страхування страховик має:

- 1) з'ясувати вартість будівлі;
- 2) оглянути будівлю;
- 3) скласти страховий акт;
- 4) з'ясувати факт належності будівель страхувальникові;
- 5) обчислити суму страхового відшкодування;
- 6) скласти розрахунок вартості відновлення будівлі.

5. При настанні страхового випадку страхувальник має:

- 1) заявити про страховий випадок до компетентних органів;
- 2) скласти страховий акт;
- 3) одразу після страхового випадку почати відновлювальні роботи;
- 4) обчислити суму збитку;
- 5) вжити заходів до запобігання та зменшення збитків.

6. При знищенні будівлі сума збитку визначається так:

- 1) дійсна вартість будівлі з урахуванням витрат на її рятування;
- 2) ринкова вартість;
- 3) первісна вартість відновлення знищеної будівлі з урахуванням витрат на її рятування.

7. При пошкодженні будівлі збиток визначається так:

- 1) вартість реконструкції пошкодженої будівлі з урахуванням витрат на її рятування;
- 2) вартість залишків від пошкодженої будівлі, зменшена на величину зносу;
- 3) вартість відновлення пошкодженої будівлі з урахуванням суми зносу та витрат на її рятування;
- 4) вартість матеріалів та робіт, необхідних для ремонту будівлі, з урахуванням суми зносу.

8. Страховик відмовить у виплаті страхового відшкодування, якщо:

- 1) договір страхування укладено після страхового випадку;
- 2) страхувальник із заявою про відшкодування збитків від викрадення майна звернувся через 7 днів;
- 3) двері будівлі пошкоджені при викраденні майна із садового будинку;
- 4) збиток заподіяно прибудованій новій споруді;
- 5) пошкодження підлоги та стін будівлі сталося внаслідок раптового розриву труб опалення.

9. Страховик виплатить страхове відшкодування, якщо:

- 1) збиток став наслідком ремонтних робіт;
- 2) дах будівлі пошкоджено вітром;
- 3) покрівля будинку з черепиці пошкоджена градом;
- 4) пожежа виникла внаслідок вибуху балона з газом.

10. Страхування тварин здійснюється на випадок:

- 1) інфекційних хвороб;
- 2) перевезення транспортом;
- 3) хірургічної операції;
- 4) викрадення;
- 5) загибелі або забою тварини внаслідок нещасних випадків та стихійного лиха.

11. При страхуванні тварин беруться:

- 1) усі тварини одного виду та віку;
- 2) тварини різних видів та одного віку.
- 3) лише одна тварина з усіх наявних у господарстві;
- 4) усі тварини одного виду, що досягли страхового віку.

12. Страховик несе відповідальність за тварину, яка перебуває:

- 1) на прогулянці в парку;
- 2) у приміщенні квартири або на присадибній ділянці за адресою, зазначеною у страховому свідоцтві;
- 3) на пасовищі, територія якого зазначена у страховому свідоцтві;
- 4) під час перевезення у транспортному засобі.

13. Страховик при страхуванні тварин виплатить страхове відшкодування:

- 1) у будь-якому разі — з дня початку дії договору страхування;
- 2) у разі загибелі або вимушеного забою від хвороби — через 10 днів з дня початку дії договору;
- 3) у разі викрадення, загибелі (вимушеного забою) від стихійного лиха або нещасного випадку — з дня початку дії договору.

14. При страхуванні тварин відшкодування виплачується:

- 1) у разі лікування — у розмірі страхової суми;
- 2) у разі викрадення, загибелі або вимушеного забою — у розмірі страхової суми;
- 3) у будь-якому разі — у сумі, заявленій страхувальником;
- 4) у разі лікування тварини — у розмірі вартості лікування, але в межах страхової суми.

15. Чи укладе страховик договір на умовах страхування домашнього майна для картин, фарб, пензлів, що містяться в творчій майстерні за постійним місцем проживання професійного художника-громадянина:

- 1) так;
- 2) ні.

16. На умовах страхування домашнього майна можуть бути:

- 1) художня література;
- 2) рукописи;
- 3) господарський інструмент;
- 4) кімнатні рослини.

17. При страхуванні домашнього майна сума страхового відшкодування виплачується:

- 1) з урахуванням співвідношення між страховою сумою та вартістю (страховою оцінкою) домашнього майна;

- 2) у сумі збитку, розмір якої виходить за обумовлену договором межу страхового забезпечення;
- 3) у розмірі суми збитку у межах страхової суми.

18. У зв'язку зі зміною місця проживання страхувальника домашнє майно, якого при перевезенні внаслідок ДТП було пошкоджено, страховик відшкодує збиток:

- 1) так;
- 2) ні.

19. У яких із перелічених далі випадків страховик несе відповідальність за збитки, завдані домашньому майну:

- 1) знищення або пошкодження гризунами, комахами;
- 2) знищення або пошкодження його при реалізації;
- 3) аварії опалювальної системи;
- 4) виходу підґрунтових вод, осідання ґрунту;
- 5) заволодіння третьою особою шляхом шахрайства.

Тест 13

з дисципліни "Страхові послуги" (Страхування відповідальності)

1. Страхування відповідальності за неповернення кредиту призначене:

- 1) для покриття відповідальності банку, що видає кредит;
- 2) для відшкодування збитків Національного банку;
- 3) для створення фонду відшкодування кредитних ризиків у країні;
- 4) для страхування ризиків неповернення кредиту позичальником згідно з кредитною угодою.

2. Страхування відповідальності роботодавця передбачає:

- 1) відповідальність його фірми за якість продукції перед клієнтами;
- 2) виплату пенсії його працівникам;
- 3) відшкодування шкоди, завданої особисто найманим ним працівникам на умовах, обумовлених в страховому полісі.

3. Згідно з цивільним правом правопорушник вважається:

- 1) винним за будь-яких обставин;
- 2) винним, поки не доведе інше;
- 3) невинним, якщо не буде доведена його вина.

4. Який з видів відповідальності не страхується:

- 1) відповідальність товаровиробника за якість продукції;
- 2) моральна відповідальність;
- 3) відповідальність за договором;
- 4) професійна відповідальність.

5. Договір страхування на основі “прояву збитків” покриває позови, що:

- 1) були подані в період дії договору;
- 2) виникли внаслідок шкоди, що виявилася під час дії договору;
- 3) виникли внаслідок шкоди, яка спричинена під час дії договору.

6. Договір страхування на основі “заявлених позовів” покриває позови, що:

- 1) були подані після ретроспективної дати і до закінчення продовженого періоду;
- 2) виникли внаслідок шкоди, що виявилася під час дії договору чи продовженого періоду;
- 3) були подані під час дії договору чи продовженого періоду за умови, що шкода виявилася після ретроспективної дати і до закінчення договору.

7. Через помилки в розрахунках міцності бетону, що його було використано при будівництві балконів, виникла небезпека настання нещасного випадку. Балкони необхідно перебудувати. Збитки можуть бути відшкодовані договором страхування:

- 1) відповідальності за якість продукції підрядника;
- 2) відповідальності домовласника;
- 3) відповідальності роботодавця архітектора;
- 4) професійної відповідальності інженера-конструктора.

8. Страхова компанія зробить знижку тарифу за полісом страхування цивільної відповідальності власника приватного автомобіля у випадку, якщо:

- 1) водій не мав в останні роки неприємностей з дорожньою поліцією;
- 2) на авто встановлені блокіратор угону та система сигналізації;
- 3) водій має сім'ю, стаж водіння більше 25 років й прослухав додатковий курс безпечного керування.

9. Які країни входять до міжнародної системи страхування цивільної відповідальності автовласника “Зелена картка”:

- 1) країни, в яких кількість автотранспортних засобів перевищує 10 млн одиниць;
- 2) європейські країни, а також країни що мають з ними спільні кордони;
- 3) країни, в яких більше 7 млн населення.

10. Хто має право звертатися до страховика з вимогою про виплату страхового відшкодування при страхуванні відповідальності автовласників:

- 1) як страхувальник (водій) транспортного засобу, так і потерпілий;
- 2) тільки водій транспортного засобу;
- 3) тільки судовий виконавець.

11. До кого має звертатися водій автомобіля-рефрижератора для отримання страхового відшкодування відповідно до умов договору обов’язкового страхування його цивільної відповідальності у випадку псування товарів, що перевозились, з причини поломки холодильного агрегату:

- 1) до страховика, що уклав договір страхування цивільної відповідальності цього автовласника;
- 2) до покупця;
- 3) вартість зіпсованих товарів не є об’єктом страхування цивільної відповідальності автовласника.

12. Ліміт відповідальності вантажоперевізника на внутрішніх залізничних перевезеннях становить:

- 1) 17 СПЗ за 1 кг;
- 2) вартість фактичного збитку;
- 3) 8, 33 СПЗ за 1 кг;
- 4) 20 дол. за 1 кг.

13. Внаслідок виробничого дефекту нового розфасовувального автомата в партії товару сталася нестача, її було виявлено тільки під час реалізації. Збитки, спричинені витратами власника автомата на усунення дефекту та його наслідків, покриваються договором страхування:

- 1) гарантії продукції;
- 2) відповідальності товаровиробника за якість продукції;
- 3) відповідальності за контрактом;
- 4) відповідальності перед споживачем.

14. Яка шкода не компенсується за полісом страхування відповідальності роботодавця:

- 1) тілесні пошкодження, які завдано робітнику фірми його співробітником при виконанні зварювальних робіт;
- 2) перелом ноги робітника, який послизнувся на сходах їдальні;
- 3) травма, отримана робітником під час доставляння замовлення клієнтові, внаслідок ДТП на автомобілі роботодавця.

15. Діями працівника, який виконував ремонт обладнання у приміщенні клієнта, було спричинено шкоду третій стороні у вигляді тілесних пошкоджень. Відшкодування буде здійснене за договором страхування:

- 1) відповідальності перед споживачем;
- 2) професійної відповідальності;
- 3) відповідальності роботодавця;
- 4) відповідальності товаровиробника за якість продукції.

16. Поліс цивільної відповідальності покриває шкоду в результаті забруднення навколишнього середовища:

- 1) у будь-якому випадку;
- 2) тільки якщо шкода виявляється поступово;
- 3) якщо забруднення має раптовий і випадковий характер.

17. Розширене покриття зі страхування відповідальності за шкоду, спричинену навколишньому середовищу, не відшкодовує збитків:

- 1) пов'язаних з неможливістю третіх осіб користуватися своєю власністю в результаті забруднення;
- 2) спричинених витратами страхувальника на очищення його власності, майна;
- 3) спричинених витратами третіх осіб на очищення й усунення наслідків забруднення;
- 4) спричинених витратами страхувальника на очищення і усунення наслідків забруднення.

**МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“СТРАХОВІ ПОСЛУГИ”**

Позааудиторна робота з дисципліни потребує від студента щоденної самостійної роботи за завданнями викладача з підготовки до аудиторних занять, пошуково-аналітичної та наукової роботи. Їх виконання сприяє безперервному поглибленню знань, розвитку мислення, формуванню вмінь і навичок.

Мета самостійної роботи з дисципліни “Страхові послуги” – не тільки поглиблення та закріплення знань і умінь, які студент отримує на лекціях і семінарах, а й сприяння розвитку його творчого потенціалу та реалізації професійних навичок.

Завдання мають як індивідуальний, так і груповий характер, адже у реальному житті професійні навички здебільшого можна проявити під час роботи у колективі.

Формами самостійної роботи є пошук та огляд наукових джерел з певної проблематики, формулювання понять, створення глосарію; виконання домашніх завдань з метою підготовки до практичних і семінарських занять.

Також доцільно використовувати такі форми самостійної роботи:

- аналітичний розгляд наукової публікації;
- підготовка презентації: вибір певної теми чи проблеми, висловлення свого бачення на них, їх розуміння або нерозуміння;
- підготовка аналізу конкретної ситуації у страховому бізнесі, ситуаційних вправ;
- підготовка до ділової гри, рольової або командної;
- підготовка групового проекту;
- практикум з навчальної дисципліни, тренінгові програми з використанням програмного забезпечення.

Науковою роботою займаються найкращі студенти, які мають здібності до аналітичної, творчої роботи. Такі студенти беруть участь у наукових конференціях, олімпіадах, наукових семінарах, виконують завдання у межах наукових досліджень кафедр; працюють у наукових гуртках. Творча самостійна робота скеровується рекомендаціями, порадами викладача, конкретними завданнями до виконання окремих видів діяльності.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ТА ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА САМОСТІЙНЕ ВИВЧЕННЯ

Змістовий модуль I. Теоретико-методичні засади надання страхових послуг. Види особистого страхування

Тема 1. Страхова послуга й особливості її реалізації

Страхова послуга як специфічний товар. Ознаки, що характеризують страхову послугу.

Класифікація страхових послуг.

Служба маркетингу страхової компанії та її функції.

Системи продажу страхових послуг.

Контроль з боку страхових компаній і держави за реалізацією страхових послуг.

Питання для самостійного вивчення

1. Останні вимоги законодавства України щодо страхових посередників.
2. Переваги і недоліки прямого продажу і продажу страхових послуг через різних страхових посередників.
3. Основні напрями маркетингової політики страховика.
4. Фактори, що сприяють розвитку сфери страхових послуг в Україні.
5. Фактори, що заважають розвитку сфери страхових послуг в Україні.

Література [1–5; 7–14; 16; 28–30; 32–35; 39–47; 50–56; 61; 62; 70]

Тема 2. Порядок укладання та ведення страхової угоди

Порядок здійснення страхової угоди.

Заява про страхування: форма подання, зміст, значення.

Андеррайтинг: оцінка ризику; вирішення питання про прийняття об'єкта на страхування.

Укладання договору страхування. Зміст договору страхування і страхового полісу, його зв'язок з правилами страхування.

Врегулювання вимог страхувальника щодо відшкодування збитків. Страховий акт. Система страхової відповідальності.

Питання для самостійного вивчення

1. Права і обов'язки страховика та страхувальника згідно із Законом України “Про страхування”.
2. Термін дії договору страхування в окремих видах страхування: порівняльний аналіз.
3. Особливості змісту Заяви про страхування в окремих видах страхування.
4. Особливості укладання договорів особистого страхування.
5. Сутність понять “договір страхування” і “страховий поліс” у вітчизняному страховому законодавстві.
6. Роль заяви про страхування при вирішенні питання, пов'язаного з виплатою страхового відшкодування (страхової суми).

Література [1–5; 7–16; 28–30; 32–35; 39–47; 50–56; 61; 62; 70]

Тема 3. Страхування життя та пенсій

Необхідність і значення страхового захисту життя і пенсій громадян. Розвиток і сучасний стан страхування життя і пенсій.

Зміст і особливості страхової послуги зі страхування життя і пенсій. Страхування капіталу і страхування ренти.

Види страхування життя. Змішане страхування життя.

Страхування дітей. Страхування на дожиття до певного строку або події (до вступу в шлюб). Довічне страхування.

Страхування пенсій (індивідуальне та на основі взаємності).

Питання для самостійного вивчення

1. Довічне страхування життя (на прикладі ритуального страхування).
2. Пенсійне страхування та особливості його регулювання в законодавстві України.
3. Перспективи розвитку страхування життя в Україні.
4. Досвід зарубіжних країн у галузі страхування життя.

Література [1–2; 6–13; 16–18; 25–30; 39–47; 50–52; 59; 61–68; 70]

Тема 4. Страхування від нещасних випадків

Необхідність і значення страхового захисту громадян від нещасних випадків. Розвиток і сучасний стан страхування. Форми й види страхування від нещасних випадків.

Обов'язкові види страхування від нещасних випадків.

Особисте обов'язкове страхування від нещасних випадків на транспорті. Інші види обов'язкового страхування від нещасних випадків.

Добровільні види страхування від нещасних випадків і умови їх здійснення.

Питання для самостійного вивчення

1. Оцінювання ризику при укладанні договорів страхування від нещасних випадків.
2. Законодавчі та нормативні акти, що регулюють здійснення видів обов'язкового страхування від нещасних випадків в Україні.
3. Страхування дітей та осіб літнього віку від нещасних випадків.
4. Перспективи розвитку страхування від нещасних випадків в Україні.

Література [1–2; 6–13; 16–18; 37; 39–47; 50–52; 57; 59; 61–68; 70]

Тема 5. Медичне страхування

Необхідність, розвиток і сучасний стан медичного страхування.

Обов'язкове медичне страхування і його особливості.

Добровільне медичне страхування.

Медичне страхування громадян, які виїждять за кордон.

Питання для самостійного вивчення

1. Обов'язкове медичне страхування та особливості його здійснення за кордоном.
2. Послуги українських страховиків при здійсненні медичного страхування громадян, які виїждять за кордон.
3. Особливості діяльності страхової компанії при здійсненні медичного страхування.
4. Нормативні акти, що регулюють медичне страхування в Україні.

Література [1–2; 6–13; 16–18; 20; 25–35; 37; 39–47; 61–68, 70]

Змістовий модуль II. Теоретико-практичні аспекти здійснення страхування майна, фінансових ризиків та відповідальності

Тема 6. Страхування підприємницьких ризиків

Зміст поняття “підприємницькі ризики”.

Страхування майна підприємців від вогню та інших ризиків.

Страхування від перерв у підприємницькій діяльності внаслідок знищення або пошкодження застрахованого майна.

Страхування відповідальності товаровиробника (надавача послуг, виконавця робіт, продавця товарів): за якість продукції, що виробляється (послуг, що надаються; робіт, що виконуються; товарів, що продаються); за забезпечення зайнятості робочих місць; за забруднення навколишнього середовища.

Страхування особистих ризиків у підприємництві.

Питання для самостійного вивчення

1. Законодавчі і нормативні акти України щодо захисту прав споживачів.
2. Правове забезпечення розвитку страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції у розвинених країнах Заходу.
3. Спільні ознаки і розбіжності між страхуванням від нещасних випадків за рахунок коштів підприємств і страхуванням відповідальності роботодавця.
4. Проблеми та перспективи страхування відповідальності підприємств за забруднення довкілля в Україні.
5. Обов'язкові види страхування ризиків підприємницької діяльності в Україні

Література [6–13; 16–17; 24–30; 33–35; 39–47; 50–52; 61–62; 66–71]

Тема 7. Сільськогосподарське страхування

Економічні завдання страхування в сільському господарстві.

Страхування врожаїв сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.

Страхування сільськогосподарських тварин.

Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств.

Питання для самостійного вивчення

1. Виникнення і розвиток сільськогосподарського страхування в Україні.
2. Страхування племінних тварин.
3. Обов'язкові види сільськогосподарського страхування в Україні.
4. Досвід сільськогосподарського страхування в зарубіжних країнах та можливості його використання в Україні.

Література [6–13; 16–17; 24–30; 33–35; 37–47; 50–52; 59; 66–71]

Тема 8. Страхування технічних ризиків

Необхідність і призначення страхування технічних ризиків.

Страхування будівельно-монтажних ризиків.

Страхування машин і агрегатів від поломок.

Страхування електронної техніки та комп'ютерних баз даних.

Страхування післяпускових гарантійних зобов'язань.

Питання для самостійного вивчення

1. Законодавчі і нормативні акти України щодо страхування технічних ризиків.
2. Практика страхування відповідальності перед третіми особами під час будівельно-монтажних робіт в Україні (за кордоном).
3. Особливості страхового захисту складного промислового обладнання та машин.
4. Іноземний досвід страхування будівельно-монтажних ризиків і можливості його використання в Україні.
5. Обов'язкові види страхування технічних ризиків в Україні.

Література [6–13; 16–17; 24–30; 33–35; 37–47; 61–62; 66–71]

Тема 9. Страхування кредитних і фінансових ризиків

Необхідність і призначення страхування ризиків у фінансово-кредитній сфері.

Сутність, економічний зміст і види страхування кредитів.

Страхування відповідальності позичальника за неповернення кредиту.

Страхування ризику неповернення кредиту. Страхування банківських портфельних кредитів, порук і гарантій.

Сутність та економічний зміст окремих видів страхування фінансових ризиків.

Питання для самостійного вивчення

1. Страхування кредитів, виданих під заставу.
2. Страхування депозитів. Проблеми і перспективи розвитку в Україні.
3. Страхування облігацій: закордонний досвід і впровадження його в Україні.
4. Сутність та економічний зміст страхування фінансових ризиків виконання комерційних угод.

Література [1–2; 6–13; 33–37; 39–47; 50–52; 59; 61–62; 66–71]

Тема 10. Автотранспортне страхування

Необхідність і значення страхування автотранспортних ризиків. Поняття автотранспортного страхування, його сутність. Сучасний стан і перспективи розвитку системи автотранспортного страхування в Україні.

Страхування автотранспорту.

Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів. Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції.

Міжнародна система “Зелена картка”, перспективи її розвитку.

Страхування вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом.

Страхування відповідальності автоперевізника за вантаж.

Страховий захист громадян від нещасних випадків на автомобільному транспорті.

Питання для самостійного вивчення

1. Сутність законодавчих і нормативних актів України, що регулюють страхування на автотранспорті.
2. Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції.
3. Страхування відповідальності автоперевізника за вантаж.
4. Обов'язкові види страхування вантажоперевезень в Україні.
5. Страхування від нещасних випадків на автотранспорті.

Література [1–2; 6–13; 16–17; 21–30; 32–35; 37; 39–45; 50–52; 59; 61–62; 66–68]

Тема 11. Морське страхування

Необхідність і особливості страхування морських ризиків. Клуби взаємного морського страхування (P&I Clubs). Визначення договору морського страхування в Кодексі торговельного мореплавання (КТМ).

Страхування морських суден.

Страхування відповідальності власників суден.

Страхування вантажів, що перевозяться морським транспортом.

Страхування відповідальності морського перевізника за вантаж.

Страховий захист громадян від нещасних випадків на морському транспорті: членів судової команди, пасажирів.

Перспективи розвитку морського страхування в Україні.

Питання для самостійного вивчення

1. Сутність законодавчих і нормативних актів України, що регулюють морське страхування.
2. Роль страхового ринку Lloyd's в інформаційному та технологічно-методичному забезпеченні світового ринку морського страхування.
3. Характеристика п'яти базових принципів морського страхування згідно з нормами морського права Великої Британії та Кодексу торговельного мореплавання України.
4. Характеристика основних видів небезпек при страхуванні морських суден.
5. Характеристика основних видів небезпек при страхуванні вантажів, що перевозяться морем.
6. Порівняльний аналіз умов страхування вантажів різних страхових компаній.
7. Обов'язкові види морського страхування в Україні.

Література [1–2; 6–13; 16–17; 21–30; 32–35; 37; 39–45; 61–62; 66–68]

Тема 12. Авіаційне страхування

Необхідність та особливості страхування авіаційних ризиків.

Страхування повітряних суден.

Страхування відповідальності власників повітряних суден.

Страхування вантажів, що перевозяться авіаційним транспортом.

Страхування відповідальності авіаперевізника за вантаж.

Страховий захист громадян від нещасних випадків на повітряному транспорті.

Питання для самостійного вивчення

1. Сутність законодавчих і нормативних актів України, що регулюють авіаційне страхування.
2. Міжнародне регламентування авіаційних перевезень.
3. Страхування від нещасних випадків на повітряному транспорті.
4. Умови обов'язкового страхування авіаційних ризиків в Україні.
5. Страхування космічних ризиків.

Література [6–13; 16–17; 32–35; 37; 39–45; 50–52; 59; 61–62; 66–68]

Тема 13. Страхування майна і відповідальності громадян

Необхідність і значення страхового захисту майна громадян. Розвиток і сучасний стан страхування особистої власності громадян. Види послуг страхових компаній громадянам — власникам майна.

Страхування будівель і споруд, що належать громадянам. Страхування домашнього майна. Страхування тварин у господарствах громадян. Інші види страхування майна громадян від інших ризиків.

Страховий захист відповідальності громадян перед третіми особами. Види й форми страхування. Страхування особистої відповідальності власників домашніх тварин. Страхування професійної та інших видів відповідальності громадян.

Питання для самостійного вивчення

1. Страхування на випадок ремонту квартир.
2. Особливості страхування майна на повір'ї.
3. Обов'язкові види страхування відповідальності громадян — стан законодавчого забезпечення цих видів страхування в Україні.
4. Ефективність вжиття превентивних заходів, спрямованих на збереження майна, що належить громадянам.

Література [6–13; 16–17; 21–30; 32–35; 37; 59; 60–62; 66–68]

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

Тема 1. Страхова послуга і особливості її реалізації

1. Страхова послуга як специфічний товар та її особливості для окремих видів страхування.
2. Служба маркетингу страхової компанії та її функції.
3. Роль реклами в просуванні страхових послуг до страховальників.
4. Зміст маркетингових досліджень та особливості маркетингової стратегії страхової компанії.
5. Роль і місце страхових брокерів у реалізації страхових послуг.
6. Споживча вартість страхової послуги та її ціна.

Тема 2. Порядок укладання та виконання договору страхування

1. Андеррайтинг і процедура укладання договору страхування.
2. Фактори, що впливають на вирішення питання, пов'язаного з прийняттям об'єкта на страхування: порівняльний аналіз для різних видів страхування.
3. Врегулювання вимог страховальника з відшкодування збитків.
4. Особливості укладання та виконання договорів страхування майна юридичних осіб і громадян.

Тема 3. Страхування життя та пенсій

1. Зміст і особливості страхової послуги зі страхування життя.
2. Особливості індивідуального та колективного пенсійного страхування.
3. Змішане страхування життя.
4. Аналіз ринку страхування життя в Україні.

Тема 4. Страхування від нещасних випадків

1. Історія розвитку страхування від нещасних випадків в Україні та його перспективи.
2. Сучасний стан страхування від нещасних випадків в Україні.
3. Обов'язкове страхування від нещасних випадків на транспорті.
4. Добровільне страхування від нещасних випадків і його різновиди.

Тема 5. Медичне страхування

1. Необхідність, розвиток і сучасний стан медичного страхування в Україні.
2. Добровільне медичне страхування і особливості його здійснення.
3. Медичне страхування громадян, які виїждять за кордон.
4. Сімейний лікар та його місце в системі медичного страхування.

Тема 6. Страхування підприємницьких ризиків

1. Формування страхового інтересу суб'єктів підприємництва за умов ринкової економіки.
2. Розвиток страхування майна підприємств від вогню та інших ризиків в Україні.
3. Страхування від перерв у підприємницькій діяльності.
4. Страхування відповідальності товаровиробника, надання послуг, виконавця робіт, продавця товарів (один вид на вибір студента).
5. Страхування відповідальності роботодавця.
6. Обов'язкові види страхування ризиків підприємницької діяльності в Україні.
7. Досвід зарубіжних країн у страхуванні підприємницьких ризиків.
8. Місце товариств взаємного страхування в забезпеченні потреб підприємств у страховому захисті.

Тема 7. Сільськогосподарське страхування

1. Проблеми і перспективи сільськогосподарського страхування в Україні.
2. Порівняльна характеристика форм страхування врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень.
3. Страхування сільськогосподарських тварин.
4. Страхування будівель та іншого майна сільгоспідприємств.
5. Обов'язкові види сільськогосподарського страхування в Україні.

Тема 8. Страхування технічних ризиків

1. Стан і розвиток страхування технічних ризиків в Україні.
2. Проблеми та перспективи розвитку страхування технічних ризиків в Україні.

3. Вплив ринкових факторів на розвиток страхування технічних ризиків в Україні (на вибір студента один з видів страхування технічних ризиків – страхування будівельно-монтажних ризиків, машин і агрегатів від поломок, електронної техніки та комп'ютерних баз даних, післяпускових гарантійних зобов'язань).
4. Необхідність та призначення страхування будівельно-монтажних ризиків.
5. Досвід роботи страхової компанії зі страхування електронної техніки та комп'ютерних баз даних (або щодо іншого виду страхування технічних ризиків – на вибір студента).
6. Обов'язкові види страхування технічних ризиків в Україні (один-два види страхування на вибір студента).

Тема 9. Страхування кредитних і фінансових ризиків

1. Необхідність і призначення страхування у фінансово-кредитній сфері.
2. Страхування кредитів: страхування ризику неповернення кредиту та відповідальності позичальника за неповернення кредиту.
3. Страхування кредитного портфеля банку.
4. Проблеми розвитку кредитного страхування в Україні.
5. Сутність та економічний зміст окремих видів страхування фінансових ризиків.
6. Проблеми страхування фінансових ризиків в Україні.
7. Перспективи страхування кредитних і фінансових ризиків в Україні.

Тема 10. Автотранспортне страхування

1. Сучасний стан і перспективи розвитку страхування автотранспортних засобів в Україні.
2. Майнове страхування засобів автотранспорту (авто-каско).
3. Необхідність і розвиток страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів в Україні.
4. Форми та види страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів.
5. Міжнародна система “Зелена карта”.
6. Страхування вантажів при автотранспортних перевезеннях.
7. Обов'язкові види страхування вантажоперевезень в Україні.

Тема 11. Морське страхування

1. Стан і розвиток морського страхування в Україні.
2. Стан і розвиток в Україні страхування вантажів, що перевозяться морськими суднами.
3. Стан і розвиток страхування відповідальності судновласників і перевізників в Україні.
4. Страхування відповідальності судновласників.
5. Організаційні та інші перешкоди розвитку морського страхування в Україні.
6. Проблеми страхового захисту життя і здоров'я пасажирів на внутрішньому морському транспорті в Україні.
7. Обов'язкові види морського страхування

Тема 12. Авіаційне страхування

1. Стан і перспективи розвитку авіаційного страхування в Україні.
2. Основні умови майнового страхування авіасуден (авіа-каско).
3. Страхування цивільної відповідальності власників засобів повітряного транспорту.
4. Страхування вантажів, що перевозяться авіаційним транспортом.
5. Умови обов'язкового страхування авіаційних ризиків в Україні.

Тема 13. Страхування майна і відповідальності громадян

1. Проблеми та перспективи розвитку страхування майна громадян в Україні.
2. Страхування квартир, будівель і споруд, що належать громадянам.
3. Страхування відповідальності громадян перед третіми особами.
4. Іноземний досвід страхування майна громадян.
5. Обов'язкові види страхування відповідальності громадян в Україні (один вид за вибором студента)

Література [1–5; 7–14; 16; 28–30; 32–35;
39–47; 50–56; 61–72]

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ з дисципліни “СТРАХОВІ ПОСЛУГИ”

Результативність самостійної роботи студентів визначається наявністю активних методів її контролю. Використовуються такі види контролю:

- *вхідний контроль* знань та умінь студентів на початку вивчення чергової дисципліни;
- *поточний контроль* — регулярний контроль рівня засвоєння матеріалу на лекціях, практичних і семінарських заняттях; мета — перевірка рівня підготовленості студентів до виконання конкретних навчальних завдань. Форма здійснення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначається викладачем;
- *рубіжний (модульний) контроль* здійснюється після завершення вивчення певних модулів;
- *підсумковий контроль* здійснюється з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершених етапах.

Для досягнення мети та завдань вивчення дисципліни студенти повинні виконати запланований навчальним планом обсяг аудиторних занять (прослухати лекції та взяти участь у семінарських заняттях), пройти поточний контроль у вигляді:

- 1) систематичності та активності роботи на семінарських заняттях протягом семестру;
- 2) виконання завдань для самостійного опрацювання, серед них і виконання реферативних робіт.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінці підлягають:

- рівень знань, продемонстрований у відповідях та виступах на семінарських заняттях;
- активність в обговоренні питань семінарських занять;
- результати тестового експрес-контролю.

При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання оцінці підлягають:

- самостійне опрацювання тем у цілому або з окремих питань дисципліни;
- написання рефератів за темами дисципліни;

- підготовка конспектів навчальних та наукових текстів за темами, погодженими з викладачем;
- переклад іноземних текстів за темами, погодженими з викладачем.

Питання для самостійного вивчення відповідних тем наведено в розділі “Методичне забезпечення самостійної роботи студентів”.

При виконанні письмових реферативних робіт студентам необхідно проконсультуватися з викладачем (лектором) і погодити з ним тематику, зміст реферату у вигляді розгорнутого плану, обов’язкові для використання літературні джерела. Кожна реферативна робота повинна дати вичерпну та аргументовану відповідь на визначені в ній питання.

Перелік тем рефератів також наведено в розділі “Методичне забезпечення самостійної роботи студентів”. Для виконання письмових робіт студенти повинні використовувати рекомендовану літературу, наведену в списку, та інші заздалегідь погоджені з лектором джерела інформації (інтернет- та періодичні видання, матеріали страхових компаній тощо). Наявність у роботі оригінальних матеріалів, результатів власних аналітичних досліджень та висновків є необхідною умовою позитивного оцінювання роботи. Робота захищається студентом після її надання у письмовому вигляді, перевірки та співбесіди з викладачем (лектором).

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують три письмові реферативні роботи, теми яких попередньо погоджуються з викладачем.

Рубіжний (модульний) контроль полягає у виконанні модульних завдань, під час яких оцінці підлягають:

- відповідь на теоретичне питання;
- результат тестування;
- розв’язання задачі.

Модульний контроль здійснюється двічі на семестр на семінарських заняттях у вигляді контрольної роботи за наступними розділами та темами дисципліни (таблиця).

**Умови здійснення модульного контролю
з дисципліни “Страхові послуги”**

Модулі	Назва модуля і теми дисципліни	Строки контролю	Форми контролю
I	Теоретико-методичні засади надання страхових послуг. Види особистого страхування (теми 1–5 згідно з тематичним планом дисципліни).	Після вивчення вказаних тем	Контрольна робота
II	Теоретико-практичні аспекти здійснення страхування майна, фінансових ризиків та відповідальності (теми 6–13 згідно з тематичним планом дисципліни).	Після вивчення вказаних тем	Контрольна робота

Завдання для модульного контролю складаються з трьох питань:

- для першого модуля завдання включає теоретичне питання, одне тестове завдання (п'ять тестових питань) і одна задача;
- для другого модуля завдання включає теоретичне питання, одне тестове завдання (п'ять тестових питань) і одна задача.

Порядок організації оцінювання знань студентів заочної форми навчання

Для досягнення мети та завдань вивчення дисципліни студенти повинні виконати запланований навчальним планом обсяг аудиторних занять (прослухати лекції та взяти участь у семінарських заняттях), пройти поточний контроль у вигляді виконання домашньої контрольної роботи за тематикою та варіантами, визначеними в Програмі вивчення дисципліни “Страхові послуги” (автори Шелехов К. В.), Бігдаш В. Д., видання МАУП, 2000 р.).

Загальна оцінка результатів поточного контролю

Результати поточного контролю включають всі його складові і оцінюються як задовільні за наявності задовільних оцінок за виконання завдань на семінарських заняттях (для студентів денної форми навчання), виконання домашньої контрольної роботи (для студентів заочної форми навчання) та модульних завдань. Якщо за результатами поточного контролю знань студент одержав незадовільні оцінки, він не допускається до іспиту.

В разі невиконання завдань поточного контролю знань з поважних причин студент має право з дозволу декана скласти їх до останнього семінарського заняття. Порядок складання визначає викладач, який веде семінарські заняття.

Порядок організації підсумкового оцінювання знань студентів

Підсумковий контроль та оцінювання знань студентів здійснюється в формі іспиту. Іспит проводиться у письмовій формі за білетами, укладеними на основі навчальної програми дисципліни і затвердженої кафедрою.

При складанні іспиту студентам пропонується відповісти на питання, наведені в параграфі “Перелік питань до семестрового контролю” цього розділу Робочої програми. До кожного білета включаються три питання. Перша група питань контролює рівень засвоєння фундаментальних знань, друга — рівень засвоєння прикладних питань дисципліни і третя група — рівень вміння застосовувати набуті фундаментальні і прикладні знання в реальних ситуаціях (третє питання подається, як правило, у вигляді задачі).

Рівень знань оцінюється за п’ятибальною системою за такими критеріями:

1. Оцінка **“Відмінно”** виставляється у випадку, коли студент дає обґрунтовані, глибокі і теоретично правильні відповіді на поставлені питання; виявляє здібність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, робити логічні висновки і узагальнення; демонструє вміння висловлювати і аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на те чи інше питання; використовує достовірні дані, що підтверджують тези відповіді на питання; демонструє знання законодавчих актів України, інструкцій, підручників, посібників.

2. Оцінка **“Добре”** виставляється у випадку, коли під час розкриття змісту питань допущено незначні помилки під час формулювання термінів і категорій, неточності у використанні цифрового матеріалу, при посиланні на конкретні часові періоди та дати.

3. Оцінка **“Задовільно”** виставляється у випадку, коли студент неправильно відповів на одне з питань білета або не дав вичерпних і достатньо обґрунтованих відповідей на всі поставлені питання.

4. Оцінка **“Незадовільно”** виставляється у випадку, коли студент дав неправильні відповіді, не навів належних доказів і аргументів, зробив висновки не вичерпні або помилкові.

На підсумкову оцінку впливає неохайне оформлення роботи; порушення логічної послідовності у розкритті сутності питань. При визначенні екзаменаційної оцінки також враховуються результати поточної успішності студента протягом семестру.

ЗАВДАННЯ ДО ІСПИТУ
з дисципліни
“СТРАХОВІ ПОСЛУГИ”

Питання для самоконтролю

1. Страхова послуга як специфічний товар.
2. Класифікація страхових послуг.
3. Споживча вартість страхової послуги та її ціна.
4. Служба маркетингу страхової компанії та її функції.
5. Зміст маркетингових досліджень та особливості маркетингової стратегії страховика.
6. Напрями вивчення й формування попиту на страхові послуги.
7. Системи продажу страхових послуг.
8. Вимоги законодавства України до страхових посередників.
9. Страхові брокери, сутність їх діяльності. Шляхи удосконалення вітчизняного законодавства про діяльність страхових брокерів.
10. Роль, види і особливості реклами при реалізації страхових послуг.
11. Контроль з боку держави і страховика за реалізацією страхових послуг.
12. Етапи здійснення страхової угоди, зміст договору страхування.
13. Укладання договору страхування. Заява про страхування: форма, зміст та її призначення.
14. Процедура і склад андеррайтингу.
15. Фактори, що впливають на вирішення питання про прийняття об'єкта на страхування: порівняльний аналіз для різних видів страхування.
16. Процедура врегулювання завданих збитків. Дії сторін договору.
17. Особисте страхування, його форми, види та основні вимоги до здійснення.
18. Страхування капіталу, види і особливості страхової послуги.
19. Страхування ренти, види і особливості страхової послуги.
20. Змішане страхування життя і страхування дітей.
21. Страхування на дожиття і довічне страхування.
22. Аналіз ринку страхування життя в Україні.
23. Форми й види страхування від нещасних випадків.
24. Обов'язкові види страхування від нещасних випадків.
25. Державне особисте страхування та стан його здійснення в Україні.

26. Особисте страхування від нещасних випадків на транспорті.
27. Добровільні види страхування від нещасних випадків.
28. Страхування дітей і школярів від нещасних випадків.
29. Страхування туристів від нещасних випадків.
30. Медичне страхування, форми та особливості організації і проведення.
31. Добровільне медичне страхування.
32. Медичне страхування громадян, які виїждять за кордон.
33. Необхідність, розвиток і сучасний стан медичного страхування в Україні.
34. Майнове страхування, його форми, види та основні вимоги до здійснення.
35. Страхування підприємницьких ризиків: сутність, форми, основні види та умови здійснення.
36. Страхування майна підприємців від вогню та інших ризиків.
37. Страхування від перерв у підприємницькій діяльності.
38. Страхування відповідальності роботодавця перед його працівниками.
39. Страхування відповідальності за невиконання комерційних договорів.
40. Страхування відповідальності товаровиробника, надавача послуг, виконавця робіт, продавця товарів.
41. Страхування відповідальності за забруднення навколишнього середовища.
42. Страхування працівників від нещасних випадків за рахунок підприємця.
43. Обов'язкові види страхування ризиків підприємницької діяльності в Україні.
44. Форми і особливості страхування врожаїв сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.
45. Страхування сільськогосподарських тварин.
46. Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств.
47. Порівняльна характеристика форм страхування сільськогосподарських ризиків.
48. Види і особливості страхування технічних ризиків.
49. Страхування будівельно-монтажних ризиків.
50. Страхування машин і агрегатів від поломок.
51. Страхування електронної техніки та комп'ютерних баз даних.

52. Страхування післяпускових гарантійних зобов'язань.
53. Вплив ринкових факторів на розвиток страхування технічних ризиків в Україні.
54. Сутність, економічний зміст, види страхування кредитів.
55. Страхування товарних і споживчих кредитів.
56. Страхування кредитів під інвестиційні проекти.
57. Страхування матеріальних цінностей, що передаються в заставу.
58. Страхування експортних кредитів.
59. Страхування відповідальності позичальника за неповернення кредиту.
60. Страхування ризику неповернення кредиту.
61. Страхування банківських кредитних портфелів.
62. Страхування банківських гарантій.
63. Страхування фінансових ризиків втрати прибутку (доходу).
64. Страхування депозитів.
65. Проблеми страхування фінансових ризиків в Україні.
66. Обов'язкові види страхування під час вантажоперевезень в Україні.
67. Автотранспортне страхування, його сутність і сучасний стан.
68. Майнове страхування засобів автотранспорту.
69. Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників автотранспорту.
70. Напрями розвитку послуг добровільного страхування цивільної відповідальності власників автотранспорту.
71. Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції.
72. Міжнародна система "Зелена картка", її розвиток.
73. Страхування вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом.
74. Страхування відповідальності автоперевізника за вантаж.
75. Страхування громадян від нещасних випадків на автотранспорті.
76. Страхування морських суден.
77. Страхування відповідальності власників суден.
78. Страхування вантажів, що перевозяться морським транспортом.
79. Страхування відповідальності морського перевізника за вантаж.
80. Організаційні та інші перешкоди розвитку морського страхування в Україні.
81. Страхування повітряних суден.
82. Страхування відповідальності власників повітряних суден.

83. Страхування вантажів, що перевозяться авіаційним транспортом.
84. Страхування відповідальності авіаперевізника за вантаж.
85. Стан і перспективи розвитку авіаційного страхування в Україні.
86. Страхування громадян від нещасних випадків на повітряному транспорті.
87. Страхування будівель і споруд, що належать громадянам.
88. Страхування домашнього майна і тварин у господарствах громадян.
89. Страхування особистої відповідальності власників будівель і домашніх тварин.
90. Страхування професійної відповідальності громадян.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Заліковий тест 1

1. У страховому праві страховий продукт — це:

- 1) страховий поліс;
- 2) процес укладання договору страхування;
- 3) комплекс цивільно-правових відносин з захисту майнових інтересів страхувальників згідно з договором страхування в разі настання страхових випадків;
- 4) боргове зобов'язання страховика;
- 5) виплата страхового відшкодування.

2. Ціноутворення страхової послуги провадиться на основі таких компонент:

- 1) коштів, необхідних для формування потрібного обсягу страхового фонду;
- 2) витрат на розробку, просування і реалізацію конкретних страхових послуг;
- 3) коштів, необхідних для вжиття попереджувальних заходів;
- 4) нормативу прибутку страховика в структурі страхової премії;
- 5) усіх перелічених компонент.

3. Страховий маркетинг включає такі складові:

- 1) андеррайтинг; розробку страхових продуктів; аквізицію;

- 2) дослідження ринків і власного страхового портфеля страховика; розробку страхових продуктів; просування страхових продуктів на ринок;
- 3) сегментацію страхового ринку; андеррайтинг; врегулювання страхових випадків.

4. Страховий брокер – нерезидент України:

- 1) може працювати тільки з визначеними страховиками з дозволу Мінфіну;
- 2) повинен створити представництво в Україні і зареєструвати його як платника податку;
- 3) повинен бути включений до державного реєстру страхових або перестрахових брокерів;
- 4) не може працювати на страховому ринку України;
- 5) друге і третє разом;
- 6) перше, друге і третє разом.

5. Що виконується при укладанні договору страхування:

- 1) андеррайтинг та аквізиція;
- 2) розрахунок страхового відшкодування;
- 3) оцінка об'єкта страхування та розрахунок страхової премії;
- 4) запровадження суброгації;
- 5) встановлення розміру та виду франшизи;
- 6) перше, третє і п'яте разом.

6. Коли запроваджується суброгація:

- 1) на кожному етапі процесу страхування;
- 2) після настання страхового випадку за договором майнового страхування при наявності особи, винної в завданні збитку;
- 3) під час розрахунку розміру страхового відшкодування за договором страхування відповідальності;
- 4) під час укладання договору страхування;
- 5) після сплати страхового відшкодування страховиком за договором майнового страхування.

7. Функція страхування капіталу реалізується в таких видах страхування:

- 1) страхування здоров'я;
- 2) страхування дітей від нещасних випадків;
- 3) змішане страхування життя;
- 4) пенсійне страхування.

8. Договір страхування життя дитини з податковою пільгою для страховика в Україні необхідно укласти:

- 1) на 10 і більше років безперервно;
- 2) на 5 і більше років безперервно;
- 3) на 3 і більше років безперервно.

9. При укладанні договору довічного страхування враховується:

- 1) вік страхувальника;
- 2) вік не має значення;
- 3) стан здоров'я застрахованого;
- 4) друге і третє разом.

10. При страхуванні від нещасних випадків:

- 1) при закінченні терміну страхування без страхового випадку страхова сума не виплачується, премія не повертається;
- 2) при закінченні терміну страхування сплачена премія повертається частково;
- 3) у разі настання нещасного випадку договір страхування припиняє свою дію незалежно від виплаченої суми;
- 4) після настання нещасного випадку договір страхування припиняє свою дію при обсягу виплати більше встановленого ліміту;
- 5) перше і четверте разом.

11. Розмір тарифної ставки при страхуванні від нещасних випадків залежить від:

- 1) групи ризиків;
- 2) групи ризиків і терміну страхування;
- 3) віку застрахованої особи;
- 4) перше і третє разом.

12. При страхуванні здоров'я на випадок хвороби відшкодовується:

- 1) повна вартість наданих застрахованому медичних послуг;
- 2) встановлена в договорі сума залежно від виду хвороби;
- 3) вартість послуг з медичної реабілітації застрахованої особи;
- 4) вартість профілактичних медичних послуг.

13. Обов'язкове медичне страхування передбачає надання страхового захисту громадянам:

- 1) з урахуванням їх доходу;
- 2) з урахуванням їх віку;
- 3) без урахування доходу і віку.

14. В яких випадках страховик відмовить страховальнику у відшкодуванні збитків:

- 1) збитки завдані вогнем, що виник з провини будівельників (дефекти електропроводки);
- 2) майно вкрадене невідомими особами, а довідки правоохоронних органів немає;
- 3) товари та матеріали знищені аварією тепломережі (заливання гарячою водою);
- 4) знищене майно одержане страховальником за договором майнового найму від іншої особи.

15. Яку суму становить страхове відшкодування по системі першого ризику за втрачене внаслідок стихійного лиха майно вартістю 250 тис. грн, якщо в договір страхування було включено майно вартістю 800 тис. грн, а страхова сума становила 400 тис. грн.:

- 1) 250 тис. грн;
- 2) 125 тис. грн;
- 3) 400 тис. грн;
- 4) 800 тис. грн.

16. При страхуванні відповідальності роботодавця об'єктом страхування є:

- 1) шкода, заподіяна життю і здоров'ю найманого робітника внаслідок нещасного випадку на виробництві;
- 2) шкода, заподіяна майну найманого робітника внаслідок нещасного випадку на виробництві;
- 3) шкода, заподіяна життю і здоров'ю найманого робітника внаслідок довгострокового впливу виробничих факторів.

17. Страхувими ризиками при сільськогосподарському страхуванні врожаю є:

- 1) посуха, пожежа, вимерзання, заморозок, вимокання, випривання внаслідок стихійного лиха;
- 2) градобиття, злива, буря, повінь, сіль;
- 3) перше і друге разом;
- 4) пункт "3" та неякісність внесених мінеральних добрив;
- 5) усе перелічене та недодержання вимог стандартних агротехнологій.

18. Чи включається ризик зберігання матеріалів на монтаж-ному майданчику під час монтажу при страхуванні монтажних робіт:

- 1) ні;
- 2) так, якщо інше не передбачено договором страхування;
- 3) так, якщо термін монтажних робіт перевищує термін, затверджений планом.

19. Страхові випадки при страхуванні машин від поломок:

- 1) помилки в конструкції, обслуговуванні, дефекти матеріалу, короткі замикання;
- 2) фізичний вибух, нестача води в парогенераторах, дія відцентрової сили; дефекти, що були відомі особам, на користь яких зроблено страхування, спрацювання;
- 3) перше і друге разом;
- 4) перше, друге і третє разом.

20. При делькредерній формі страхування кредитів страховальником є:

- 1) позичальник;
- 2) банк — кредитор позичальника;
- 3) гарант позичальника.

Заліковий тест 2

1. Основні фактори вибору страховика при реалізації однакових страхових продуктів — це:

- 1) страховий тариф, страхова сума, термін дії договору;
- 2) страховий платіж, якість страхового продукту, довіра до страховика (до торгової марки страховика, наявність з ним особистих контактів);
- 3) страховий тариф, ризики, франшиза;
- 4) зобов'язання сторін, ризики, розмір страхових резервів;
- 5) якість страхового продукту, тариф, сервіс,

2. Каналами збуту страхової продукції є:

- 1) страхові брокери та агенти;
- 2) посередники, для яких продаж страхової продукції не є основним заняттям;
- 3) прямий продаж в офісах страховика, за телефоном, через пошту або комп'ютерну мережу;
- 4) аварійні комісари, аджастери, диспашери;

- 5) усе перелічене;
- 6) перше, друге і третє разом.

3. Страховий агент (як фізична особа) виконує такі основні функції:

- 1) працює від імені і за дорученням страховиків, у їхніх інтересах за комісійну винагороду від них, уповноважений виконувати частину їхньої страхової діяльності;
- 2) працює за дорученням страхувальників, у їхніх інтересах за комісійну винагороду від них, уповноважений виконувати частину їхньої страхової діяльності;
- 3) перше і друге разом.

4. Які форми страхування ви знаєте:

- 1) добровільне і обов'язкове;
- 2) життя і загальне;
- 3) особисте, майнове, відповідальності;
- 4) друге і третє разом.

5. Функція страхування ренти здійснюється при:

- 1) медичному страхуванні;
- 2) пенсійному страхуванні;
- 3) страхуванні дітей до повноліття;
- 4) страхуванні життя на випадок смерті.

6. Після закінчення терміну договору страхування життя застрахована особа (вигодонабувач) одержує:

- 1) страхову суму;
- 2) викупну суму;
- 3) страхове відшкодування.

7. Страховий випадок при страхуванні громадян від нещасних випадків – це:

- 1) смерть або непрацездатність застрахованої особи тільки внаслідок обумовлених ризиків нещасного випадку;
- 2) захворювання застрахованої особи внаслідок ризиків нещасного випадку;
- 3) дожиття застрахованої особи до закінчення строку дії договору страхування;
- 4) перше і друге разом.

8. Розмір тарифної ставки при страхуванні від нещасних випадків залежить від:

- 1) групи ризиків;

- 2) групи ризиків і терміну страхування;
- 3) віку застрахованої особи;
- 4) перше і третє разом.

9. Термін виплати страхових сум з обов'язкового страхування від нещасних випадків:

- 1) не більше трьох календарних діб, починаючи з дати настання страхового випадку;
- 2) не більше семи календарних діб, починаючи з дати одержання страховиком усіх необхідних документів;
- 3) визначається чинним законодавством;
- 4) визначається в правилах, розроблених страховиком і погоджених з уповноваженим органом.

10. При страхуванні здоров'я на випадок хвороби виплата страхової суми може здійснюватись:

- 1) застрахованій особі;
- 2) в лікувально-профілактичний заклад за наявності письмової заяви застрахованої особи;
- 3) визначеному в договорі утримувачу належної страхової суми;
- 4) перше, друге або третє відповідно до умов, визначених у договорі страхування.

11. Страховик для здійснення медичного (безперервного) страхування здоров'я зобов'язаний:

- 1) укласти договір про співробітництво з лікувально-профілактичною установою;
- 2) контролювати якість медичних послуг, наданих лікувально-профілактичною установою застрахованим;
- 3) укладати договори із страхувальниками;
- 4) перше, друге і третє разом.

12. Полісом страхування від крадіжки в першу чергу відшкодуються збитки, завдані:

- 1) злодієм, який скоїв крадіжку шляхом проникнення в приміщення з застосуванням сили (з використанням технічних засобів);
- 2) злодієм, який скоїв крадіжку шляхом проникнення в приміщення без застосування сили;
- 3) тільки внаслідок крадіжки злодієм коштовностей з сейфу;
- 4) тільки внаслідок крадіжки злодієм готівкових грошей з банківського сейфу;
- 5) унаслідок розкрадання майна після землетрусу, що зруйнував приміщення фірми.

13. Майно вартістю 280 тис. грн застраховано за пропорційною системою на 140 тис. грн. Безумовна франшиза — 10 % (від страхової суми). Збиток — 60 тис. грн. Яку суму страхового відшкодування буде виплачено:

- 1) 32 тис. грн;
- 2) 46 тис. грн;
- 3) 16 тис. грн;
- 4) 23 тис. грн.

14. “Розширене покриття” при страхуванні від вогню передбачає:

- 1) страхування виключно майна, що належить підприємству;
- 2) страхування майна лише на повну його вартість;
- 3) збільшення переліку страхових подій, на випадок яких здійснюється страхування.

15. Страховим випадком при обов’язковому страхуванні цивільної відповідальності суб’єктів господарювання за шкоду, що може бути заподіяна на об’єктах підвищеної небезпеки, є:

- 1) заподіяння прямої шкоди життю, здоров’ю третіх осіб внаслідок пожежі та/або аварії на об’єкті підвищеної небезпеки під час дії договору страхування;
- 2) заподіяння внаслідок пожежі та/або аварії на об’єкті підвищеної небезпеки під час дії договору страхування прямої шкоди майну третіх осіб, яке на момент настання страхового випадку перебувало у їхньому володінні чи користуванні, включаючи природні ресурси, території та об’єкти природно-заповідного фонду;
- 3) перше і друге разом.

16. Страхове відшкодування при страхуванні тварин виплачується:

- 1) у будь-якому разі в розмірі страхової суми;
- 2) у разі викрадення, загибелі або вимушеного забою — у розмірі страхової суми;
- 3) у будь-якому разі — у сумі, заявленій страхувальником;
- 4) у разі лікування тварини — у розмірі вартості лікування, але в межах страхової суми;
- 5) перше і третє разом.
- 6) друге і четверте разом.

17. Страхова сума при страхуванні монтажних робіт — це:

- 1) вартість установок та матеріалів, необхідних для монтажу;
- 2) вартість установок, включаючи витрати з перевезення, митний збір та інші збори;
- 3) вартість установок, включаючи витрати з перевезення, митний збір, інші збори та витрати з монтажу.

18. Страховими випадками при страхуванні машин від поломок є:

- 1) помилки в конструкції, обслуговуванні, дефекти матеріалу, короткі замикання;
- 2) фізичний вибух, нестача води в парогенераторах, дія відцентрової сили;
- 3) дефекти, що були відомі особам, на користь яких зроблено страхування, спрацювання;
- 4) перше і друге разом;
- 5) перше, друге і третє разом.

19. До делькредерних форм страхування кредитів відносять:

- 1) страхування банком, виданих ним кредитів;
- 2) страхування посередником товарних кредитів, отриманих ним у товаровиробника;
- 3) страхування експортером експортних кредитів, отриманих ним у банку;
- 4) страхування банком, виданих ним споживчих кредитів;
- 5) усі перелічені, крім пунктів 2 і 3;
- 6) усі перелічені, крім пункту 3.

20. Страховими ризиками при страхуванні споживчих кредитів є:

- 1) смерть споживача — позичальника кредиту;
- 2) утрата працездатності споживачем — позичальником кредиту;
- 3) дорожньо-транспортний випадок з автомобілем споживача, що призвело до ушкодження автомобіля;
- 4) стихійне лихо в місці проживання споживача, внаслідок чого постраждало майно споживача;
- 5) ризики за пунктами 1 і 2.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Цивільний кодекс України* № 435-IV. від 16 січня 2003 р.
2. *Закон України “Про страхування”* № 86/96 від 7 березня 1996 р. (із змінами, внесеними згідно із законами № 2745-III від 4 жовтня 2001 р. та ін.).
3. *Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”* № 2664-III від 12 липня 2001 р.
4. *Указ Президента України “Про Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг в Україні”* № 1153/2002 від 11 грудня 2002 р.
5. *Указ Президента України “Про Положення про Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України”* № 292/2003 від 4 квітня 2003 р.
6. *Базилевич В. Д., Базилевич К. С.* Страхова справа. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2002. – 203 с.
7. *Базилевич В. Д.* Страховий ринок України. – К.: Знання, 1998. – 374 с.
8. *Балабанов И. Т.* Риск-менеджмент. – М.: ФиС, 1996. – 192 с.
9. *Біленчук Д. П., Біленчук П. Д., Залетов О. М., Клименко Н. І.* Страхове право України: Підручник для вищ. навч. закл. – К.: Атіка, 1999. – 368 с.
10. *Бланд Д.* Страхование: принципы и практика – М.: ФиС, 1998. – 414 с.
11. *Вовчак О. Д.* Страхування. – Львів: Компакт-ЛВ, 2005. – 499 с.
12. *Горбач Л. М.* Страхова справа: Навч. посіб. – 2-ге вид., випр. – К.: Кондор, 2003. – 252 с.
13. *Гвозденко А. А.* Основы страхования. – М.: Финансы и статистика, 1998. – 304 с.
14. *Гинзбург А. И.* Страхование: Учеб. пособие. – СПб.: Питер, 2003. – 176 с.
15. *Ефимов С. Л.* Деловая практика страхового агента и брокера: Учеб. пособие. – М.: ЮНИТИ, 1996. – 416 с.
16. *Журавлев Ю. М., Секерж И. Г.* Страхование и перестрахование. – М.: Анкил, 1993. – 184 с.
17. *Законодавство України про страхування: Зб. нормат. актів / За ред. П. Д. Біленчука, О. Ф. Філонюка, І. В. Яковенка.* – К.: Атіка, 1999. – 464 с.

18. *Заруба О. Д.* Страхова справа. — К.: Знання, 1998. — 321 с.
19. *Кагаловская Э. Т., Левант Н. А.* Справочное пособие по личному страхованию. — М.: ЮКИС, 1993. — 133 с.
20. *Кланків М. С.* Страхування фінансових ризиків: Моногр. — Тернопіль: Економ. думка; Карт-бланш, 2002. — 570 с.
21. *Миранов А. А., Таранов А. М., Чейда А. А.* Медицинское страхование. — М.: Наука, 1994. — 312 с.
22. *Огляд міжнародного страхового ринку: кожна країна — своя історія, традиції та шляхи становлення // Страхова справа. — 2002. — № 3. — С. 40–45*
23. *Паращак О., Лисенко Н.* Огляд ринку добровільного майнового страхування в Україні // Страхова справа. — 2003. — № 2. — С. 8–11.
24. *Слюсаренко О.* Региональные рынки страхования в Украине: проблемы и перспективы развития // Финансовые услуги. — 2002. — № 7–8. — С. 6–11.
25. *Справочник по страхованию в промышленности: Пер. с нем. / Под ред. Н. А. Никологорского.* — М.: Страховой полис; ЮНИТИ, 1994. — 336 с.
26. *Страховий ринок України. 1993–2001 рр. // Финансовые услуги. — 2001. — № 6.*
27. *Страховий та інвестиційний менеджмент: Підручник / В. Г. Федоренко, В. Б. Захожай, О. Г. Чувардинський та ін.* — К.: МАУП, 2002. — 344 с.
28. *Страховое дело: Учебник / Под ред. проф. Л. И. Рейтмана.* — М.: РoCTo, 1992. — 526 с.
29. *Страхові послуги: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / За заг. ред. Т. М. Артюх.* — К.: КНЕУ, 2000. — 124 с.
30. *Страхування: Підручник / Кер. авт. кол. і наук. ред. С. С. Осадець.* — 2-ге вид., переробл. і допов. — К.: КНЕУ, 2002. — 599 с.
31. *Страхування: теорія та практика: Навч.-метод. посіб. / Н. М. Внукова, В. І. Успенко, Л. В. Временко та ін.; За заг. ред. Н. М. Внукової.* — Харків: Бурун Книга, 2004. — 376 с.
32. *Турко Ф. М., Якимів А.* Сучасний стан і тенденції фінансування розвитку медичного страхування в Україні // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. — Львів. — 2000. — № 22. — С. 201–206.
33. *Филонок А.* Современные тенденции развития страхования // Страхова справа. — 2002. — № 3. — С. 6–9.

34. Шахов В. В. Страхование: Учеб. для вузов. — М.: ЮНИТИ, 2000. — 311 с.
35. Шелехов К. В., Бигдаш В. Д. Страхование: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 1998. — 424 с.
36. Шихов А. К. Страхование: Учеб. пособие для вузов. — М.: ЮНИТИ, 2000. — 431 с.
37. Шмелев В. В. Страхование банковских рисков // Управление риском. — 2002. — № 4. — С. 43–49.
38. Шумелда Я. П., Санговський Тадеуш. Організаційні схеми страхування // Фінанси України. — 2001. — № 12. — С. 135–141.
39. Якубович В. Стан та перспективи розвитку страхування сільсько-господарських ризиків в Україні // Страхова справа. — 2003. — № 1. — С. 82–88.
40. <http://www.allinsurance.ru>
41. <http://www.dfp.gov.ua>
42. <http://www.forinsurer.com>
43. <http://www.insurance.com.ua>
44. <http://www.rada.gov.ua>
45. <http://www.uainsur.com>

Додаткова

46. Александров А. А. Страхование. — М.: ПРИОР, 1998. — 192 с.
47. Аленичев В. В., Аленичева Г. Д. Страхование валютных рисков, банковских и экспортных коммерческих кредитов. — М.: Ист-Сервис, 1994.
48. Вобльй К. Г. Основы экономии страхования. — М.: Анкил, 1995. — 228 с.
49. Воробьев М. В. Страхование от огня. — М.: Анкил, 1992. — 16 с.
50. Ефимов С. Л. Организация управления страховой компанией: теория, практика, зарубежный опыт. — М.: Рос. юрид. изд. дом., 1995. — 150 с.
51. Ефимов С. Л. Энциклопедический словарь: Экономика и страхование. — М.: Церих—ПЭЛ, 1996. — 528 с.
52. Залетов А. Н. Страхование в Украине / Под ред. О. О. Слюсаренко. — К.: Междунар. агенция “BeeZone”, 2002. — 452 с.
53. Залетов О. М. Страхування UA: Навч. посіб. / За ред. О. О. Слюсаренко. — К.: Міжнар. агенція “BeeZone”, 2003. — 320 с.
54. Зубец А. Н. Страховой маркетинг. — М.: Анкил, 1997. — 256 с.

55. *Зубец А. Н.* Страховой маркетинг в России. — М.: Центр экономики и маркетинга, 1999. — 344 с.
56. *Журавлев Ю. М.* Страхование во внешнеэкономических связях. — М.: Анкил, 1993. — 76 с.
57. *Ингосстрах*: Опыт практической деятельности: Сб. материалов по вопросам практики страхования / Под ред. В. П. Кругляка. — М.: Издат. дом Русанова, 1996. — 432 с.
58. *Лисицын Ю. П., Стародубов В. И., Савельева Е. Н.* Медицинское страхование. — М.: Медицина, 1995. — 142 с.
59. *Мних М. В., Мних А. М.* Шляхи розвитку страхових ринків країн Східної Європи та страховий ринок України // Економіка. Фінанси. Право. — 2003. — № 4. — С.14–17.
60. *Нечипорук Л. В.* Закон Украины “О страховании”: Комментарий. — Харьков: Одиссей, 2002. — 288 с.
61. *Особенности* имущественного страхования. Опыт страхового рынка Швейцарии. — М.: Анкил, 1994. — 32 с.
62. *Основы* страховой деятельности: Учебник / Отв. ред. Т. А. Федоровой. — М.: БЕК, 2001. — 768 с.
63. *Ротова Т. А., Руденко Л. С.* Страхування: Навч. посіб. — К.: КН-ТЕУ, 2001. — 400 с.
64. *Саркисов С. Э.* Личное страхование. — М.: ФиС, 1996. — 96 с.
65. *Социальное* и личное страхование. Опыт страхового рынка ФРГ. — М.: Анкил, 1996. — 122 с.
66. *Страхование* жизни на примере Швейцарии. — М.: Анкил, 1994. — 80 с.
67. *Страхование* от А до Я. Книга для страхователей / Под ред. Л. И. Корчевской, К. Е. Турбиной. — М.: ИНФРА-М, 1996. — 624 с.
68. *Страховой* портфель (Книга предпринимателя. Книга страховщика. Книга страхового менеджера.) / Отв. ред. Ю. Б. Рубин, В. И. Солдаткин. — М.: СОМИНТЭК, 1994. — 640 с.
69. *Страховый* рынок Украины: Альманах. — К.: ПП “Поліграфічні послуги”, 2003. — 352 с.
70. *Турбина К. Е.* Инвестиционный процесс и страхование инвестиций от политических рисков. — М.: Анкил, 1995. — 80 с.
71. *Шелехов К. В., Бігдаш В. Д.* Страхування. Страхові послуги: Навч.-метод. посіб. — К.: ІЕУГП, 2000. — 268 с.
72. *Штрауб Э.* Актуарная математика имущественного страхования. — М.: 1994. — 148 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Методичні матеріали до семінарських та практичних занять	4
Методичне забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Страхові послуги”	57
Зміст дисципліни та питання, що виносяться на самостійне вивчення	58
Теми рефератів	66
Методичне забезпечення контролю знань з дисципліни “Страхові послуги”	70
Завдання до іспиту з дисципліни “Страхові послуги”	74
Тестові завдання до підсумкового контролю	77
Список літератури	86

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>О. М. Коваленко</i>
Комп’ютерне верстання	<i>М. М. Соколовська</i>

МАУП

Зам. № ВКЦ-3101

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП